

KP

10

K Y R K P R E S S E N

TORSDAG 16 MAJ. NR 10/2019

**Den som inte hör
lär sig att lyssna**

Sidan 2

**Att var präst var
roligare än väntat**

Baksidan

**Bönen som
har allt**

Sidan 18

TVÅ SMÅ FLICKOR, EN STOR SORG

Sidan 8

LEDAREN: Regeringsprogrammet
mår bra av kyrkans input **Sidan 5**

SUNDBLOM LINDBERG: Det ingen
pratar om med brudparen **Sidan 3**

**Unga ska få mer makt
i kyrkan** **Sidan 4**

Är ledare för Finlands Svenska Adventkyrka. **Växte upp** i Malmö, bor i Jönköping, reser regelbundet till Finland. **Familj:** fru, tre barn, åtta barnbarn. **Älskar** att umgås med sin familj och jobba för kyrkan.

.....

Han är hörselskadad – men hans jobb är att lyssna på pastorer och hjälpa dem att göra ett bättre jobb.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

SVAGHET BLEVS

Det kom ett brev från en pastor i Adventkyrkan: "Ni borde intervjua min chef. Han är den bästa, mest lyssnande chef jag haft. Men han är vuxendöv."

När jag träffar **Carsten Berglund** på ett kafé i Helsingfors får jag knipsa fast en liten, svart manick runt min hals. Det är en mikrofon som förstärker min röst. En liten processor i Berglunds cocheaimplantat förvandlar ljudet från min röst till digitala signaler, som förmedlas vidare till hans hörselnerv och sedan till hjärnans hörsencentra – och tack vare processorn uppfattar han mina frågor.

– Nu hör jag. Utan detta hör jag ingenting. Då är jag totalt döv. Jag hör inte min egen röst, jag hör inte när jag tuggar. Det är dött, det finns ingen hörsel kvar, säger Berglund.

Han lider av en sjukdom som heter *otoskleros*, broskbildning i mellanörat. Han förlorade hörseln då han var 23 år, men fick hörapparat och har levt i den hörande världen. När hörapparaten inte längre var till hjälp för hörseln fick han implantat – i det ena örat år 2015 och i det andra 2018.

De ljud han uppfattar via implantatet är annorlunda än de han hörde tidigare: mer burkiga, med

mindre bas. Det kräver träning att lära sig att tolka signalerna rätt – i början lät alla som Kalle Anka. Men han tränar mycket, och han är motiverad.

– I praktiken har jag använt hörseln som mitt arbetsredskap hela livet. Faktum är ju att det att jag är hörselskadad gör att jag har en god iakttagelseförmåga. När jag tittar i backspegeln märker jag att jag blivit bra på att känna av stämningar. Så man kan säga att det som varit en nackdel för mig har blivit en fördel.

Det räcker inte bara med att be

Carsten Berglund växte upp i Malmö och utbildade sig till fritidsledare, men största delen av sin karriär har han ägnat åt ledarskapsutbildning i eget företag och samtidigt varit engagerad i Adventkyrkan. Nu, efter pensioneringen, jobbar han 30 procent som ledare för Finlands Svenska Adventkyrka. Han leder styrelsen och handleder pastorer och anställda.

– Min tanke är att alla som jobbar med församlingsledarskap behöver handledning och coaching, och mitt jobb är att ha kontinuerlig kontakt med dem.

Hur blir man en god andlig ledare?

– Många tror att i kyrkan behöver man bara be. Jag

tänker att man också behöver lägga grunden så att Guds Ande kan ge tillväxt. Vi kan inte ge andlig tillväxt, det kan bara Gud, men vi kan skapa förutsättningar för den. Du kan inte heller få ett äppelträd att växa utan att vattna och kultivera. Gör du det i rätt miljö så växer det. Det ser jag som andlig ledarskap.

En naturlig ledare, menar Berglund, är en som ser vad som behövs och vill hjälpa till, inte på sina egna villkor utan på den andras.

– När jag kommer till Finland ska jag inte implementera mitt sätt att vara kristen. Jag ska hjälpa adventkyrkan att växa där den finns. Det är ett förhållningssätt. I många kyrkor – och även i företag – har det ofta varit så att ledaren kommer och gör sig av med det gamla. Det fungerar ju inte. Nej, pastorn ska komma in i församlingen och fråga: vilken hjälp behöver ni? Och sedan kanske hjälpa dem att förstå sammanhanget. I mitt fall handlar det mycket om att spegla ankdammen och få mina medarbetare att inse att den inte är hela världen.

Carsten Berglund säger att alla som utbildar ledare säger samma sak: att leda är att lyssna.

– Det vill säga: respektera andra och låta dem själva komma till insikt om vad som fungerar.

Han säger att det sällan är ett problem att folk

Carsten Berglund gillar Helsingfors, men hans smult-
ronställe i Svensk-
finland är – Kaskö!
– De har så fin
skärgård där.

TYRKA

»Att jag är hörselskadad har lett till att jag har god iakttagelseförmåga.«

tycker olika. Alla tycker vi väl olika?

– Det är ett större problem om folk försöker dölja vad de tycker.

Den svåra gränsdragningen

Trots att han bor i Sverige har han fått rykte om sig att vara en mycket närvarande ledare. Det handlar om att han använder alla tekniska möjligheter som finns för att hålla tät kontakt med sina anställda.

– Varannan vecka pratar jag med dem. Det är ganska unikt att pastorer får så regelbunden back-up.

Och vad pratar de då om? Till nittio procent om att dra gränser i sitt uppdrag och och också mot privatlivet.

– Jag lyssnar och låter dem beskriva sitt liv. Då kan jag se till exempel att det saknas gränser mellan privatliv och arbetsliv. Då kan jag fråga: Vad gör

du för att få egen påfyllning? Du riskerar att bränna ut dig. Vad gör du när du kommer hem: tar du av dig yrkeskläderna och sätter på mysdräkt? Ibland behöver du en sådan fysisk markering.

Om han ser någon göra ett misstag tar han upp det – om det är värt det. Man kan inte ta varje strid.

– Men att handleda någon innebär också att den personen vill bli handledd. Om vi formuleraren lösning på ett problem och följer upp det och det aldrig blir en förändring frågar jag mig om den personen kanske inte vill eller kan förändras.

Och vill en person inte förändras är det inte mycket en handledare kan göra åt det.

– Som ledare bör jag inte ta över ansvar från medarbetare och det är också uttalat att alla får lov att göra sina misstag.

Egen påfyllning behöver han också. Under så gott som hela sin karriär har han regelbundet gått ledarskapsutbildningar och haft en egen coach. Sin andliga påfyllning får han i församlingen – och genom att lyssna.

– Varje morgon lyssnar jag på adventkyrkans egen podd-andakt. Och sedan lyssnar jag på ett kapitel ur Bibeln varje dag. Då tränar jag också min hörsel.

INKAST

MARIA
SUNDBLOM LINDBERG

I nöd och lust

DET ÄR REDAN LÄNGE sedan de skickade iväg de vackra inbjudningskortet, färgmatchade servetterna med blommorna och bokade kapellet på udden. När jag kommer in är sittordningen ofta redan skriven och klänningen hämtad från bättre butik. När vi, prästen och paret, äntligen slår oss ner i vardagsrummets mjuka soffor är bröllopet i princip färdigregisserat. Livets största dag är minutiöst planerad och de enda punkterna på check-listan som inte är överkryssade är tärnornas och kyssens placering.

Men det finns faktiskt ett papper som de helt glömt bort och det är listan på löftenas innebörd. Förbundets grund är inte alltid lika genomdiskuterad som valet av bestmän och bröllopsresa. Synen på nöd och lust är inte heller helt synkroniserad men det är därför jag är där så efter att vi gått igenom vigselordningen och kyrkans syn på äktenskap och kärlek tar jag fram min check-lista av resurser och risker.

RESURSER SOM FÖRMÅGA att trösta, lyssna och dela. Risker som svårt att förlåta, kompromissa och acceptera. Nödvändigheten att visa sårbarhet och våga snacka skam, där blir jag ofta lite för angelägen. Humor och fysisk närhet har en helt egen rubrik. Vi går till botten med deras längtan och behov men också vad som skulle kunna få dem att misslyckas. Jag kunde stanna här men jag vill vidare. Vill till vardagens utmaningar som ekonomi, stress, jämställdhet, svärföräldrar och barn. De förstår sällan varför vi nu ska prata fyruk och föräldrar men jag gör det för att det är om det som vi bråkar.

Jag pratar om det här för att ingen annan pratar om det. Inga myndigheter, ingen rådgivning, ingen annan institution än kyrkan pratar om kärlekens utmaningar innan bröllopet. Äktenskap ses som en privatsak men det är det bara så länge allt går bra. När det går dåligt sprider sig sorgen och stressen till barn, föräldrar, vänner och jobb. Dåliga relationer kan förvandlas till psykisk ohälsa, missbruk och våld men framförallt så blir den som är olycklig i sin relation otroligt ensam.

»Jag pratar om det för ingen annan pratar om det.«

NÄR JAG FRÅGAR par under vigelsamtalen vad som skulle kunna få dem att skiljas svarar 95 procent otrohet. Sexuell otrohet, men det finns ju andra former av svek som att alltid prioritera jobb framför familj, alltid välja sig själv i stället för sin partner. Frånvaro av självreflektion och förlåt är supersveket som faktiskt kan vara betydligt farligare än en ensaka romans. Om det talar vi en hel del innan vi prickar in kyssen i programmet!

Maria Sundblom Lindberg är psykoterapeut, präst och publicist.

En fadder räcker för dop

I framtiden ska det räcka med att barn som döps har en fadder som är konfirmerad medlem i kyrkan. I dag är minimikravet två faddrar, men i praktiken kan en kyrkoherde godkänna undantag.

Enligt ett initiativ som lämnats in till kyrkomötet kan det i dag vara svårt för föräldrar att hitta två faddrar som uppfyller de kraven. Att sänka kravet skulle bejaka den rådande verkligheten och minska de byråkratiska trösklarna till dopet för de familjer det berör.

– Vi lever i ett föränderligt samhälle, mer och mer i en missionssituation och det är viktigt att vi döper barn. Det är också viktigt att göra det så lätt som möjligt för föräldrarna låta att döpa barnen, sammanfattade ombudet Rolf Stefansson en livlig diskussion med ett trettiotal inlägg.

Allmänna utskottet stödde initiativet. Ordförande Johanna Korhonen konstaterade att brist på faddrar är en utmaning som rör en liten grupp men som också kan åtgärdas med enkla medel.

Det rekommenderade antalet faddrar ska fortsättningsvis vara två, men det ska också räcka med en fadder. För att det här i framtiden ska vara möjligt utan ett skilt beslut av kyrkoherden behövs en ändring i kyrkans bestämmelser. Kyrkomötet gav kyrkostyrelsen i uppdrag att bereda ärendet.

EMELIE WIKBLAD

Berndt Berg prästassessor

Förra veckan förrättades val av prästassessor i Borgå stifts nio prostier.

Berndt Berg, kyrkoherde i Korsholms svenska församling, fick flest röster och valdes till assessor. Alla stiftets präster och i tjänstvarande lektorer har rösträtt i assessorsvalet.

För tillfället är **Johan Westerlund**, kyrkoherde i Johannes församling, och Berndt Berg prästassessorer i domkapitlet i Borgå stift.

SOFIA TORVALDS

Stiftsgränserna följer landskapsgränserna år 2020

Kyrkomötet beslöt att ändra kyrkans stiftsindelning så att den följer landskapsgränserna. Ändringen av stiftsgränserna träder i kraft i början av 2020. Tanken är bland annat att underlätta samarbetet med myndigheter och kommuner och göra stiftens mera jämlika till storlek, medlemsantal och ekonomiska förutsättningar.

Ändringen innebär att tiotals församlingar överförs till ett annat stift. I debatten gjorde närmare 50 ombud inlägg. Tre ändringsförslag framfördes; två förslag om alternativa stiftsindelningar och ett förslag om förkasta hela förvaltningsutskottets betänkande. I den avgörande omröstningen föll rösterna 77–30.

Ändringen påverkar inte Helsingfors och Esbo stift som tillsammans utgör landskapet Nyland och inte heller Borgå stift som grundar sig på språkliga premisser.

EMELIE WIKBLAD

Barn, unga och kyrkans framtid var teman som gick som en röd tråd genom kyrkomötesveckan.

TEXT OCH FOTO: EMELIE WIKBLAD

Efter tre dagars sittande i plenumsalen fraktades alla kyrkomötesombud in till Åbo centrum för att möta unga från olika håll i Finland.

Kvällens programvärdar **Tanja Holm** och **Vilma Saarinen** uppmuntrade kyrkomötesombuden att lyssna, anteckna och ta med sig det de fick höra under kvällen.

Tanja Holm konstaterade att unga nog får komma till tals i församlingens verksamhet – visst får de välja färg på stolarna i ungdomsutrymmet.

Men när det kommer till större frågor, i församlingen eller på nationell nivå, är kyrkan sämre på att lyssna på de unga.

– Det krävs att människor möter varandra ansikte mot ansikte, för att man ska få en bättre uppfattning om att vi unga faktiskt finns, säger **Kajsa Lassila**.

Hon och Tanja Holm representerade tillsammans med **Måns Vikström** och **Axel Kaaro** unga i Borgå stift och Ungdomens kyrkodagar.

De fick berätta för kyrkomötesombuden hurdana frågor och tankar som varit framme på Ungdomens kyrkodagar – till exempel miljöfrågor, hur kyrkan kan stöda fadderskap och parokialprincipen.

– Det är något många unga i Borgå stift skulle vilja ha förändring på, att man när man flyt-

tar för att studera eller jobba skulle få välja sin församling, säger Måns Vikström.

Kajsa Lassila berättar att många ombud var intresserade av UK:s koncept och tyckte att det skulle kunna föras vidare till andra stift. Men även om UK var bekant tycktes det vara lite oklart ifall kyrkomötet hört om de beslut som skickats till dem.

– Det var en intressant sak som vi faktiskt frågade delegaterna, hur de under sina fyra år har märkt när UK skickat något till dem, säger Tanja Holm. Borde vi kanske revidera hurdan vår kontakt är till kyrkomötet? Så vi säkerställer att det kommer fram.

Obligatorisk påverkan, fria former

Ett par dagar innan hade kyrkomötet fört en diskussion om att utveckla ungas och unga vuxnas delaktighet i kyrkan. Ärendet gick vidare till lagutskottet.

Enligt förslaget som kyrkostyrelsen ställde fram skulle ungas delaktighet förverkligas genom att det görs obligatoriskt för församlingarna att höra unga och grunda påverkansgrupper. Påverkansgrupperna skulle delta i beslutsfattande och genomförande av församlingens verksamhet. En central poäng i förslaget var att grupperna tilläts ha olika former och praxis på olika orter.

I diskussionen framförde en del kritik mot att man skapar bestämmelser, mer byråkrati och krav på församlingarna.

– Skulle man kunna främja ungas delaktighet på något annat sätt än med en obligatorisk påverkansgrupp? Är deltagande i förvaltningen verkligen det bästa sättet att stär-

Fyra scouter från Louhen-Tytöt livade upp kyrkomötesombuden med en sånglek.

LEDARE

NICKLAS STORBJÖRK

Viktiga veckor

POLITIK ÄR DET möjligas konst. Citatet tillskrivs järnkanslern Otto von Bismarck och sanningshalten i påståendet fick finländarna en ny påminnelse om häromveckan. När valvinnaren SDP och Samlingspartiet uppenbarligen inte kunde hitta varandra i den ekonomiska politiken dök i stället den stora valförloraren Centern upp som gubben i lådan vid regeringsförhandlingsbordet.

Att sällskapet vid sonderingsbordet utgörs av Vänsterförbundet, De gröna samt SFP lär bana väg för en politik som ligger avsevärt mervänsterut än den vi sett de senaste fyra åren. Den bilden stärks av att Centerregeringen årsmodell 2015–2019 varit mer högervriden än på länge (någonsin?), eftersom marknadsliberaler som Juha Sipilä och Anne Berner varit tongivande. När det potentiella regeringssällskapet nu utgörs av SDP, De gröna, VF och ett SFP som enligt många gjort en glidning vänsterut under Anna-Maja Henrikssons ledning, har vi med all sannolikhet en mer vänsterorienterad period i finländsk politik att se fram emot.

»Kyrkans kunskap är värd att ta tillvara.«

I DEN MÅN EKONOMIN tillåter det kan man se det som rätt sannolikt att de utmaningar som den evangelisk-lutherska kyrkan vill att den nya regeringen ska prioritera (se artikel på följande sida) också kommer att sättas i fokus. Flera av frågorna, som avskaffande av barnfattigdom, medborgarnas jämlikhet och asylsökandes rättsskydd, sitter som hand i handske för en vänsterorienterad regering.

Kyrkan slog fast sina prioriteringar långt innan valresultatet stod klart, och även om de nu – med den regeringen vi verkar få – till stora delar ter sig som självklarheter är det bra att kyrkan lyfter fram områden man anser viktiga. Dels för att visa att kyrkan ännu år 2019 vill delta i en bredare samhällsdebatt och i den lyfta fram och påminna om ett medmänskligt perspektiv. Men kanske är kyrkans röst ännu viktigare mot bakgrund av den sakkunskap och erfarenhet som kyrkan besitter. Vid sidan av de statliga instanserna är det knappast någon annan institution som har en så heltäckande, landsomfattande bild av samhällsklimatet som just den evangelisk-lutherska kyrkan.

Det är till kyrkan – och då ofta till diakonin – som finländarna vänder sig när det samhällseliga skyddsnätet inte räcker till eller fungerar dåligt. Men också via andra kontaktytor – som ungdomsarbete, familjerådgivning och allmänt församlingsarbete – har kyrkan hela tiden tummen på pulsen i det finländska samhället. Den kunskapen är värd att ta tillvara. Också när regeringsprogram skrivs.

Nicklas Storbjörk är redaktör på Kyrkpressen.

Kajsa Lassila, Måns Vikström, Axel Kaaro (bilden till vänster) och Tanja Holm (bilden till höger) berättade för kyrkomötesombuden om Ungdomens kyrkodagar och frågor som är aktuella för unga i Borgå stift.

ka ungas delaktighet i församlingen? frågade biskop **Seppo Häkkinen**.

Andra tackade kyrkostyrelsen för ett utmärkt förslag som kräver att församlingarna agerar, men lämnar ramarna öppna.

Är påverkansgrupper för unga en bra idé?

– Som idé tycker jag att det är helt bra, men jag hoppas att det inte blir för stelt, säger Tanja Holm.

Både hon och Måns Vikström tycker att församlingar i så fall behöver ha stor möjlighet att påverka hur de tillämpar det.

»Strukturförnyelser, förvaltning och lärotviser blir betydelselösa, om vi inte kan ta hand om dessa minsta.«

Holm ger ett exempel från en församling som inte lyckats få igång ett ungdomsråd, utan istället tar in ungas tankar till beslutsfattandet i församlingen som en del av hjälpledarskolningen.

Kyrkomötet fick under veckan ta del av framtidsutskottets tankar om framtidsredogörelsen Kyrkans fostran 2030. Utskottet konstaterade att temat är angeläget.

– Vår kyrkas framtid är beroende av barnen, ungdomarna och deras kristna fostran. Strukturförnyelser, förvaltning och lärotviser blir betydelselösa, om vi inte kan ta hand om dessa minsta och deras familjer, sade framtidsutskottets ordförande **Katri Korolainen**.

Utskottet hade lyssnat till experter på kommunikation och sociala medier och konstaterade att kyrkans kommunikation måste bli mångsidigare för att nå barn och unga. När kyrkan tar sikte på framtiden ska man fortsätta satsa på att stöda dop och fadderskap, kommunikationen ska ges tillräckliga resurser.

Att ett barn får spela fotboll är inte självklart i familjer som har ekonomiska problem.
FOTO: PIXABAY

KYRKAN VILL ÅTGÄRDA TUDELNINGEN

Kyrkans uppmaning till de partier som gör upp regeringsprogrammet: Avskaffa barnfattigdomen.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

När riksdagen samlades till öppningsgudstjänst predikade Esbobiskopen **Kaisamari Hintikka** om Jesus första ord till vännerna efter uppståndelsen. De var: "Finns här något att äta?"

– Hur bär du – på den plats där du är – ansvar för att det dagliga brödet räcker till alla? frågade Hintikka de nyvalda riksdagsledamöterna när hon blickade ner mot dem från predikstolen i Helsingfors domkyrka.

Kyrkans mål för regeringsprogrammet speglar samma fråga – även om målen slogs fast redan i god tid innan valresultatet var klart.

– Vi vill lyfta fram frågor som vi uppfattar som aktuella. De har sin grund i diskussioner som förs på församlingsnivå. Det är församlingarna som lyft frågan om barnfamiljernas fattigdom. Budskapet från diakoniarbetarna är att den är ett större problem än den varit tidigare, säger **Åsa A. Westerlund**, som är lekman i Kyrkostyrelsens plenum. Det är andra gången hon varit med om att lyfta fram frågor som den evangelisk-lutherska kyrkan hoppas att partierna ska beakta då de inleder regeringsförhandlingar och slår fast ett regeringsprogram.

Westerlund jobbar som läkare i Raaseborg, och även om hon inte i sitt ar-

bete har insyn i familjers ekonomi läser hon mellan raderna att alla barn inte har samma utgångspunkter.

– Det finns en tydlig tudelning i samhället.

Sådant som andra behöver

Kyrkan hoppas också att regeringen ska se över sin asylpolitik och värna om asylsökandes rättsskydd, höja anslagen för utvecklingsbiståndet, job-

Kort om kyrkans mål för regeringsprogrammet:

Att prioritera avskaffandet av barnfattigdom.

Att trygga psykosocialt och existentiellt stöd för patienter och anhöriga i palliativ vård och terminalvård.

Att utreda vilken infrastruktur och baservice som krävs för att trygga medborgarnas jämlikhet.

Att värna om våra kulturella traditioner och den positiva religionsfriheten.

Att trygga asylsökandenas rättsskydd och mänskliga rättigheter.

Att höja anslaget för utvecklingsarbetet till nivån före år 2015 och göra upp en plan för att höja anslaget till 0,7 % av BNP.

En indexhöjning i den ersättning som utbetalas för kyrkans samhällsliga uppgifter.

ba för en bättre terminalvård och se till en regional jämlikhet när det kommer till beslut om strukturer kring familjerådgivning och sjukhussjälavård – ett arbete kyrkan sköter i samarbete med kommunerna.

– En av kungstankarna med kyrkans mål för regeringsprogrammet är

att vi lyfter fram sådant som andra behöver, inte sådant som är bra för vår egen verksamhet. Undantaget är att kyrkan önskar att staten håller fast vid det ursprungliga avtalet om årlig indexjustering gällande den ersättning som betalas för kyrkans samhällsliga uppgifter, säger Åsa A. Westerlund.

”Det sociala trycket är hårt”

Fattiga familjer behöver en liten guldkant i tillvaron.

– I mitt jobb ser jag familjer som inte har råd att köpa näringsrik mat. De prutar ofta på maten och ser till att först ha räkningarna och skulderna betalda, säger **Luisa Tast**, som är diakon i Vasa svenska församling.

Under läsåret får barnen åtminstone en varm måltid om dagen – i skolan. Därför blir sommaren en stor utgift för familjer som har det svårt exempelvis på grund av utmätning, skuldsanering eller i väntan på skuldsanering.

– Vi brukar ge betalningsförbindelse till mataffärer, men vi är också glada över donationer som gör det möjligt för de här familjerna att få en liten guldkant i tillvaron: till exempel besök i en nöjespark.

Tast säger att det som ”alla andra har” sväljer mycket pengar i familjerna: telefoner, datorer, pekplattor. Visserligen förutsätter att barnen har

egen dator redan i grundskolan.

– Och så kommer lägerskolor och klassresor som man förväntas bidra till. Allt i skolan borde vara gratis! säger Tast.

Barnen känner också ett socialt tryck att ha en hobby – och hobbyer är dyra. Lyckligtvis finns det flera aktörer inom tredje sektorn som hjälper och stöder familjer så att de har råd att låta barnen exempelvis spela fotboll.

– Jag märker att det är viktigt för föräldrarna att få prata om sin situation med någon. Det är svårt för dem att se hur deras egen livssituation påverkar barnen, de känner skuld. Och samtidigt tänker jag att det svåra kan bli en styrka för barnen. De vet hur mycket allt kostar och de tar inget för givet. Om barnen spelar fotboll förstår de att det är föräldrarnas prioriteringar som gjort det möjligt.

Kontakta diakonin i din församling om du vill ge en familj en guldkant över sommaren!

Säkra den finlandssvenska rösten i Europa

250

Sean Bergenheim

ESBO
Professionell ishockeyspelare,
företagare

251

Mikaela Björklund

NÄRPES
Pedagogie doktor,
universitetslärare

252

Filip Björklöf

RASEBORG
Ekonomie kandidat

253

Björn Bonsdorff

HELSINGFORS / ÅBO
Politiskt sakkunnig

254

Silja Borgarsdóttir Sandelin

HELSINGFORS
Politiskt sakkunnig, PM

255

Filip Hamro-Drotz

GRANKULLA
Ekonomie magister

256

Christoffer Hällfors

LAPPTRÄSK
Politik- och dataanalytiker,
politics magister

257

Anna Jungner-Nordgren

HELSINGFORS
Seniorrådg. i kommunikation,
Kvinnoförbundets ordförande

258

Ramieza Mahdi

VASA
Samhälls- och
hälsokommunikatör

259

Anton Nilsson

MARIEHAMN
Specialmedarbetare

260

Martin Norrgård

VASA
Politics magister

261

Ida Schauman

ÅBO
Chef för samhällsrelationer

262

Catharina von Schoultz

BORGÅ
Ekonomie magister,
biträdande rektor

263

Max Schulman

LOJO
Lantbruksföretagare, agrolog

264

Frida Sigfrids

BORGÅ
Politics kandidat, studerande

265

Niclas Sjöskog

PEDERSÖRE
Jordbrukare

266

Ida-Maria Skytte

KORSHOLM
Magisterstuderande i
utvecklingspsykologi

267

Nils Torvalds

HELSINGFORS
Medlem i Europaparlamentet

268

Stina Wahlsten

HELSINGFORS
Ekonomie magister,
affärsutvecklingschef

269

Henrik Wickström

INGÅ
Politics studerande

SFP RKP

EUROPAPARLAMENTSVALET 26.5.2019 • FÖRHANDSRÖSTNING 15-21.5.2019

En sorg som inte har ord

”Jag kommer nog snart hem bara du lite väntar”, skrev pappa i ett kort från fronten. Men när han kom hem för sista gången kom han i en kista. – Vi har lovat att alltid ha rosor på hans grav.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Marita Wilenius minns att hon en gång var på promenad med sin pappa. Han bar henne i famnen. – Så stannade han och sa: ”Nu ska vi inte gå hem, för jag vet att det har kommit ett brev som jag inte vill att ska komma.” Det var inkallelsen.

Lillasyster Rea Wilenius minns att pappa kom hem på permission.

– Jag kommer ihåg att mamma sa att han inte fick komma in, han måste lämna militärkläderna i tamburen. De var fulla av löss.

Valfrid ”Valffu” Gustav Wilenius överlevde Vinterkriget, men stupade i början av Fortsättningskriget i Maanselkä. Han var 34. Då var flickorna Marita och Rea sex och fem år, deras lillebror Ole Volmar bara tre veckor.

Dödsbudet kom via den legendariska Helsingepresten Otto Weckström. Det sägs att det tärde så hårt på honom att bära bud om dem

Marita och Rea Wilenius far var undersergeant. Hon stupade i oktober 1941.

»Mamma och jag rusade ner, Otto Weckström steg fram och sa: "Det är inte Reino, det är Valffu." Så tog han mamma i famnen. Hon svimmade.«

vid fronten. Mamma och jag rusade ner, Otto Weckström steg fram och sa: "Det är inte Reino, det är Valffu." Så tog han mamma i famnen. Hon svimmade.

Hon grät, men ensam

Marita minns hur kistan anlände med tåget till Malm, och hur flickornas mamma Regina, med stöd av sina syskon, steg in i kapellet för att identifiera sin man.

– Jag smög in, jag var så liten och mager så ingen såg mig. Lyckligtvis var jag för kort för att se något. Han hade blivit skjuten i ansiktet.

Hon minns begravningen i stora kapellet i Malm.

– Där fanns så många människor att alla inte rymdes in. Pappa var sådan att han alltid hjälpte alla.

Rea minns ingenting från begravningen. På fotot de båda haren kopia av står två små flickor vid kistan. De är mycket allvarliga, deras unga, svartklädda mor är förkrossad.

– Hon gifte aldrig om sig. Det kom nog sådana som försökte, men de fick kalla handen.

Kriget och den stupade fadern blev ett saknadens hål i dem alla. De pratade inte om det – det gjorde man inte, säger de. Alla som är aktiva i föreningen Svenskfinlands Krigsänkebarn säger samma sak.

– Vi fick inte veta något om hur det gått till när han dog. Det pratade man inte om, det skulle vara tyst, säger Rea.

Och deras mamma grät, men aldrig offentligt.

– Hon grät ensam, i smyg. Ensam i sängen, säger Marita.

De kände att hans ande svävade i hemmet. Fotot stod framme – han var älskad! – och de var stolta över honom.

– När man älskar någon på det sättet blir han tillslut en gud. Han stiger i graderna. Min bror som aldrig såg sin pappa sa en gång att han kommit lättast undan. Men inte skulle jag vara så säker på att det är så, säger Marita.

"Jag kommer nog snart hem"

De vet att de liknar sin pappa. Marita är mörk, som han, hon tycker om att skriva dikter, som han gjorde. Rea är ljusare men har pappas drag, och deras bror Ole Volmar är som en kopia av pappa – fast längre.

Men det var inte lätt att växa upp utan pappa.

– Alla kusinerna hade ju pappor. När det hände någonting – när vi skidade och skinnade och cyklade, om någon föll – då sa de alltid att de går till pappa och berättar. Vi hade ingen pappa att gå till, säger Rea.

Deras mamma jobbade på kontor om dagarna, om kvällarna maskade hon nylonstrumpor i en handarbetsaffär. Mormor tog hand om dem, och mormor hade alltid bråttom. De minns henne som en skepnad som ofta stod vid spisen.

De har sparat allt om sin far: dikter, brev, tidningsurklipp. De visar upp korten som han skickade från fronten, sönderslitna av barnhänder som läst dem om och om igen.

"Tack för hälsningarna lilla Rea. Mamma skrev att du har lite ledsamt efter mig. Jag kommer nog snart hem bara du lite väntar. Hoppas att du är en snäll och lydig flicka. Kanske bocken kommer ihåg dig sedan. Har du tagit fram kälken redan? Du ska nu låta storasyster lite åka också, för hon har sin kälke sönder. Du har ju alltid varit så snäll."

Alltid rosor på graven

Till alla som är unga idag skulle de vilja säga: det är hemskt med krig. De minns fortfarande hur det kändes att sitta i grannens jordkällare under bombningarna.

– När vi bodde hos mormor i Malm fanns där ett litet fält där vi brukade skrinna. Mormor och mamma lade vita lakan på oss när vi skulle springa till jordkällaren – för det var vinter. Då landade bomber på det lilla fältet, och där blev för evigt en stor grop, som sedan fylldes med vatten. Mormor och mamma ropade: "Ner! Ner!" Där låg vi med våra vita lakan, säger Rea.

På de stupades dag ska de till Malms begravningsplats, som de brukar.

– Jag minns ju nästan inget av pappa, men när jag ser hjättegraven och hör musiken och ser uniformerna är det som om något skulle vakna i mig, en känsla som jag inte kan sätta ord på, säger Rea.

Deras mor Regina ville inte att hennes man skulle ligga i hjättegraven. Han fick en egen grav. Och döttrarna lovade att de så länge de lever ser till att graven alltid pryds med rosor.

De var Församlingsbladets fadderbarn

Under kriget samlade Kyrkpressens föregångare Församlingsbladet in pengar till förmån för barn som blivit faderslösa. I Församlingsbladet från 27.11.1941 finns ett reportage från besöket hos den unga krigsänkan Regina Wilenius. "Fru Wilenius är ännu helt ung – hon har flere år kvar till de trettio – och på hennes skuldror vilar nu ansvaret för hela det lilla hemmets fortbestånd och barnens uppfostran och framtid." Också Marita och Rea beskrivs: "De är skrudade i sina allra finaste klänningar och har en stor, vit rosett i håret och de ser just så näpna och älskliga ut som det anstår sådana små graciösa varelser, vilka ännu inte vet huru hårt och bittert livet kan vara."

Marita (till höger) minns pappas begravning. Rea har inga minnen från den.

som stupat att han fick magsår. Marita minns Weckströms besök tydligt än idag.

– Vi bodde hos mammas moster i Malm, på övre våningen. Mamma och jag hörde mammas moster säga: "Å nej, nu kommer Otto Weckström!" Vi hörde henne skrika: "Reino! Reino!" Det var hennes enda son, som också var

Kistor lastas i Ilomants i juli 1941. FOTO: SA-KUVA

Hem till egen kyrkogård

Finland skickade hem sina stupade, men seden växte fram oplanerat och från gräs-rötterna. De första stupade skickades hem av sina medsoldater, medan officerarna inte ville lägga så mycket energi på de döda.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

NÄR VINTERKRIGET bröt ut fanns det inga officiella beslut om ur man skulle göra med dem som stupade.

– Utgångspunkten var att de som stupade skulle begravas i fält, säger docent **Ilona Pajari**, som forskar i den finländska dödens historia.

Menså hände något som ledde till att den finländska armén började skicka hem sina stupade i större utsträckning än någon annan armé.

– Det var en gräsrörelse. Både soldaterna själva och hemmafronten krävde att de som stupade skulle hem.

Det fanns en förebild, och det var de vitas agerande under inbördeskriget.

– På den vita sidan började man ta hem stupade. En orsak kan ha varit att de som krigade oftast inte var yrkesmilitärer – de var liksom ”på besök” i kriget.

De röda följde i stället den internationella seden med stora begravningsplatser i fält. Pajari påpekar att Mannerheim i det här fallet hade större förståelse för den röda praxisen. För honom och andra höga officerare var det en

främmande tanke att lägga så mycket energi på dem som ändå redan var döda.

– År 1939 motsatte sig också militärpastorerna tanken till en början, fast det senare blev en hederssak för dem. Det innebar ju mycket arbete att frakta de stupade, och då fanns det mindre tid för själavård. De första stupade kuskades från fronten av sina medsoldater.

Vill till kyrkogården, inte skogen

Trycket nerifrån var alltså starkt, från soldaterna och skyddskårerna. När bruket blev etablerat måste man hitta praktiska lösningar. Lastbilar och tåg som transporterade materiel till fronten återvände inte längre tomma, utan fyllda med stupade.

– Här ska man också minnas hur de röda blivit behandlade efter inbördes-

kriget. De hade blivit begravda på sidan om, inte på kyrkogården. Många soldater tänkte att om de nu strider på rätt sida den här gången, så nu ska de inte hamna någonstans i skogen. ”Nu är det vår tur att få vår grav på hemortens kyrkogård och inte i någon okänd tallskog.”

Soldaterna oroade sig också för att gravarna skulle bli på fiendesidan.

– Det kändes darrigt under vinterkrigets avvärjningssegrar, man tänkte att de stupade skulle tas omhand av fienden som inte ens räknades som kristna – Sovjetunionen var ju ett ateistiskt land.

Hjältegravar i varje socken

Den här gräsrörelsen ledde alltså till ett fenomen som är unikt för Finland – det vill säga att det finns en hjältegrav i så gott som varje sockenkyrka. I Finland fick de anhöriga faktiskt begrava sina soldater.

– På hemmafronten sköttes jordfästningarna av det lokala prästerskapet. Kyrkans uppgift på hemma-

fronten var också att leverera nyheten om att någon stupat. När nyheten nådde den lokala skyddskåren fördes den vidare till prästen, som sedan skulle åka hem till de drabbade familjerna med sorgebudet. Det fick ju den följden att när prästen rörde sig på byn var alla rädda för honom.

Ilona Pajari poängterar att Finlands lösning i efterhand känns självklar och problemfri, men att besluten i tiden fattades oplanerat.

– Jag tror det säger något om hur lite soldater tänker på döden. Man vill inte riktigt ta till sig att det blir förluster även om man anfaller och allt ser ut att gå bra.

Under fortsättningskrigets anfalls-skede stupade lika många som under vinterkriget, påpekar hon. Ändå var anfallet en militär framgång.

– Men när man ska ut i krig vill man inte tänka på dem som stupar. Det är som ett datorspel där de som dör bara försvinner, de blir inte där, liggande i drivor. Man tänker inte på dem, bara på de levande.

MAJKRYSSET

BE-UND-RARE	ANTI-LOP	ÖVERENS	PRÄST 150m 1:9	HANS AR-HÄRLIG-HETEN 1---" Rom 11:36	KAN MYGG	BY I HITIS BLASKOR	ILL-VILLIGT FINNS I ÅBO
→		↓	DJUR 206 40:20 DAR HÖRS 206 31:15				
				FÖR-STÄELSE			
FÄGEL				KENYAS GRÄNNE			SÄVEN-BOM
VACKLA							
LÄGGER SKYT FÖRKLARA OANVÄND BAR		GAMMAL SKATT ÅSTUNDA		TRYCK OCH TRYCKS	SOM ETT SLUT POJK-NAMN		
				"SOM KLING KYROS AV --- HAA ESVA 4:3 FORM AV VARA			
HUG-SVALARE		NOBEL-STIFTELSEN 10/9		SNYGG FLICKA NYLLE		TÄVLING MOTSATS TILL ON	SERVE-RINGS-KÄRL
					FÖLJO-RIKTIG-HET		
BIL-MÄRKE	SKIMMER FINNAR			DIVAN EMILS SYSTER			HEDER-LIG
DÄR ÄR WIEN HUVUD-STAD	↓	YTTRADE TÖMMAR TJUR-FÄKTARE			MILITÄR ALLIANS	BESK ELÄNDIG	
				TEMPUS HÖRT TILL EUROPA	→	↓	RADON ROVA
POSITIV HUVUD-PERSON I BOK				MAGISTER? MUSIK FRÅN JAMAICA			
			PULL-OVER	NETTO-REGISTER-TON	RADIUM	HYPOT-ES	GER-MANER
SÖCKEN 28/6		BIBELDEL RADIO-AKTIVT AMNE	SPRUTAR VISSA? "DEN FÖR-SKRÄCK-LIGE"		GROD-DJUR SPATIBS		GALLIUM TRÄD-FRUKT
EN ETTA I TIDEN			OLOF GRÄGG	SILVER LÄKE-KONSTENS GUDINNA	ÅNGEST	ÄR TALLRIK	RODD-BÅT
		FÄR-LÄTE		KLIPPA VIDRHE-NEJ I LONDON			
"BRÄNSLE	DYRKADE HERREN HÄNGIVS I Kungl: 13		FÖRE LUDVIC I ALMA-NACKAN			"VÄLSIGNAD VAR FADER DAVIDS --- SOM NÅJ KOMMER ELLER MAYKE 11: 10	
BMA 2019	TACKET FÖR LÄNJET		SPREJ			ÖVER-DRAK	

PÅSKKRYSSETS LÖSNING

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten. Vi gratulerar: **Bengt Eklund**, Helsingfors, **Viola Korkea-aho**, Esse och **Marita Riska**, Kronoby.

Psalmväven

Vinnare i den sista Psalmväven blev **Gunnel Lindberg**, Borgå, **Terttu Pettersson**, Åbo och **Kristina Gustafsson-Kulmala**, St: Karins.

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast tisdagen den 4 juni 2019 till: Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "Majkryssset". De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i kryssset är enligt Bibel 2000. Lycka till!

Namn & adress:

.....

.....

.....

.....

BMA 2019	↓	P	A	L	L	O	T	B	L	T	J
→	F	J	A	D	R	A	R	G	O		
NY-ANSTÄLLD	R	E	K	R	Y	T	E	R	A	R	
↓	F	E	S	T	A	O	V	A	L	D	
KLASSA ÄRVL STRÄL	S	H	A	R	O	N	T	E	E		
FLAX	T	U	R	K	I	S	T	A	N		
HI SOM PROJEKT HÄR FÖR BENJAMIN	E	R	A	A	M	A	S	T	R	O	
↓	S	P	A	R	K	A	M	P	L	U	S
↓	Ä	R	A	T	A	L	I	S	N	O	T
VE- RÄSKA	S	A	B	E	L	I	Z	E	P	E	N
↓	E	K	L	A	T	E	R	A	2	V	A
↓	K	Y	C	K	L	I	N	G	A	R	T
FÖR- KOMMUN	S	I	U	T	E	R	K	E	A	A	I
↓	P	R	E	D	I	K	A	N	T	B	R
↓	A	R	I	D	L	U	T	I	S	A	T
↓	D	A	T	I	V	S	K	E	E	T	S
↓	M	O	D	E	O	R	D	Ö	M	S	A
↓	N	T	M	Y	R	K	A	K	N	A	G

BIRGITTA UDD

Ansikte mot ansikte med den uppståndne

”JAG SKA SE ER igen, och då skall ni glädjas och ingen skall ta er glädje ifrån er.” Joh.16:22

JAG FÖRESTÄLLER MIG att jag, den dagen när jag kommer att stå ansikte mot ansikte med Jesus, ska brista ut i jubel! Jag ska få glädjas som ett litet barn som springer sin mamma till mötes efter några timmars frånvaro från varandra.

»Jag ska vara som de nyfödda kalvarna på våren, som skuttar iväg på sina skrangliga ben med en sådan glädjeyra att de nästan flyger.«

Jag ska vara som de nyfödda kalvarna på våren, som skuttar iväg på sina skrangliga ben med en sådan glädjeyra att de nästan flyger, som fjärilen som kryper ur sin puppa och breder ut sina vingar i full skönhet, som balett-dansösen vars tår just och just vidrör golvet i en virvlande piruett, som fotbollsspelaren som kastar sig ner på gräset och lyfter armarna mot himlen i en stor segergest efter att ha skjutit det vinnande målet i målkrysset.

Min glädje ska gå över den gräns där jag tidigare inte har vågat stiga upp i kyrkan vid en lovsång, fast hela min kropp har ropat av längtan. Då ska jag stiga upp och lyfta mina händer i lovsång. Då ska jag, precis som Ronja Rövardotter, ställa mig på ett högt berg och skrika mitt vårskrick.

ELLER KANSKE KOMMER JAG att stå alldeles stilla. Stilla i förundran. Se på Jesus. Möta hans blick. Känna hur allt faller på plats, alla frågor får svar. All oro försvinner.

Förlåten. Älskad. Sedd.

Birgitta Udd är ungdomsarbetsledare i Karis-Pojo svenska församling. **Hennes uppmaning:** Våga tänka att Jesus ser på dig med lika stor kärlek som ett litet barn som ser på sina föräldrar med sin allra största tillit.

SÖNDAG 19.5.2019, Fjärde söndagen efter påsk

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. **Den här sidan** berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

finns mitt i en kedja av glada söndagar. Kristna får leva som medborgare i himmelriket redan i den här världen. Samtidigt är vi på väg till den fullständiga glädjen i himlen. Temat för söndagen är **Himmelrikets medborgare i världen**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jes. 63:7-9

ANDRA LÄSNINGEN

Jak. 1:17-21

EVANGELIUM

Joh. 16:5-15

”Nu går jag till honom som har sänt mig, och ingen av er frågar mig: Vart går du? utan det jag har sagt er fyller era hjärtan med sorg. Men jag säger er sanningen: det är för ert bästa som jag lämnar er.”

Läs mera i
Joh. 16:5-15.

Psalmförslag

532, 582, 813, 383.

Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

Jesus, låt en del av din kärlek och glädje röra vid mig redan idag.

Bönen är skriven av Birgitta Udd.
Följ Kyrkpressens bönetwitter
på sökordet #bönetwitter

SÖNDAG 26.5.2019, Femte söndagen efter påsk

Nästa veckas söndag

kallas även **Bönsöndagen**. Texter för dagen handlar om bönen. Jesus är den som ber för oss och lär oss att be. Temat är **Hjärtats samtal med Gud**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jer. 29:11-14

ANDRA LÄSNINGEN

Ef. 3:14-21

EVANGELIUM

Joh. 16:23-33

”Vad ni ber Fadern om i mitt namn, det skall han ge er. Ännu har ni inte bätt om något i mitt namn. Be, och ni skall få, så att er glädje blir fullkomlig.”

Läs mera i
Joh. 16:23-33.

Psalmförslag

382, 315, 333, 222.

Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

De stupades dag

Varje år den tredje söndagen i maj minns vi dem som stupade i krigen 1939–1945. Vi hissar Finlands flagga och lägger ner kransar på hjältegravarna.

Uppvaktning vid hjältegravarna söndagen den 19 maj.
Se tid och plats i din egen församlings annonsering.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:

Sö 19.5 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Nuotio-Niemi, Helin. De stupades dag, uppvaktning vid hjältegravarna kl. 11.30 efter högmässan.

On 22.5 kl. 18: Församlingskretsarnas våravslutning på Koupo lägergård. Veckomässa i Koupo kapell kl. 20.

Lö 25.5 kl. 19: Pilgrimsafton i Pargas kyrka. Invigning av pilgrimsvandringsleden genom skärgården. Musikprogram, tal och andakt, i samarbete med Olofsleder i Finland r.f. och Kulturfonden.

Sö 26.5 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Lidén, Taulio.

Nagu kapellförsamling:

Sö 19.5 kl. 17: Kvällsyrka i Nagu församlingshem, Granström, Ollila. De stupades dag, uppvaktning vid hjältegravarna 16.30.

Må 27.5 kl. 18: Pilgrimsafton i Nagu kyrka. Invigning av pilgrimsvandringsleden genom skärgården. Musikprogram,

tal och andakt, i samarbete med Olofsleder i Finland r.f. och Kulturfonden.

Korpo kapellförsamling:

Sö 19.5 kl. 11: Gudstjänst i Korpo kyrka, Killström, Granlund.

– **kl. 15:** Gudstjänst i Norrskata kyrka, Killström, Granlund.

Sö 26.5 kl. 11: Gudstjänst i Korpo kyrka, Killström, Granlund.

On 29.5 kl. 18: Pilgrimsafton i Korpo kyrka. Invigning av pilgrimsvandringsleden genom skärgården. Musikprogram,

tal och andakt, i samarbete med Olofsleder i Finland r.f. och Kulturfonden.

Houtskär kapellförsamling:

Sö 19.5 kl. 11: Högmässa i Houtskär kyrka, Lagerroos, Ollila.

Sö 26.5 kl. 11: Högmässa i Houtskär kyrka, Lagerroos, Ollila.

Iniö kapellförsamling:

Sö 19.5 kl. 13: Högmässa i Iniö kyrka, Meriluoto, Backström, Lehtonen. Besök av kyrkokören från Pargas.

ÅBO

sö 19.5 kl 12: Högmässa med skriba-start för sommarens läger, Domkyrkan. Liljeström (pred), Bäck (lit), Danielsson. Gudstjänstgrupp ettan medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe

ti 21.5:

– **kl 14.30–18.30:** Ungdomshålan, Aurelia

– **kl 17.30:** Träff för frivilliga inom flyktingverksamheten, Aurelia. Välkommen med!

– **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia

VÄSTÅBOLAND

Invig pilgrimsleden

Pilgrimsafton och invigning av pilgrimsleden genom skärgården. Musikprogram, tal och andakt, i samarbete med Olofsleder i Finland r.f. och Kulturfonden.

Lördag 25.5 klockan 19 i Pargas kyrka.

Måndag 27.5 klockan 18 i Nagu kyrka.

Onsdag 29.5 klockan 18 i Korpo kyrka.

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND

Sö 19.5 kl. 13: Veckomässa på Ham-margården, Markus Kallatsa, Carl Mi-cael Dan

Sö 19.5 kl. 19.30: BelCantos korsert i Catharinagården.

To 23.5 kl. 12: Herrlunch i Catharina-gården. Anmäl dig genom att ringa till kansliet (018 36029).

Sö 26.5 kl. 12: Högmässa, Markus Kallatsa, Carl Micael Dan

To 30.5 kl. 9: Friluftsgudstjänst vid kyrkstallarna.

To 30.5 kl. 13: Prosteriets missionsdag i Eckerö. Högmässa, kyrklunch och pro-gram. Anmäl dig till Markus (0457 342 5047).

FÖRHANDSINFO: Sö 7.7: Catharinada-gen i kyrkan och prästgården. Högmäs-sa och annat program.

JOMALA

Sö 19.05 kl. 11.00: Klimatmässa R Syrén, F Erlandsson, A Karlsson, guds-tjänstgrupp. Du kan ta med dig frön som vi sår gemensamt som en sym-bolisk handling för framtidshopp och miljöansvar

Sö 19.05 kl. 18.00: "En tråd av nåd" i St Görans kyrka, Mariehamn St Olof-skör och Mårtenskören håller musik-gudstjänst

Fr 24.5 kl. 18.00: Konsert med Eesti Naislaulu -kör

Sö 26.05 kl. 11.00: Högmässa R Syrén, S Ång, F Erlandsson, J Boholm-Saari-nen, gudstjänstgrupp, Ungdomskören Amoroso från Finland

Ti 28.5 kl. 18.00: Gruppavslutning för alla församlingens barngrupper S Wi-né, E-H Hansen, F Erlandsson

MARIEHAMN

Sö 19.05 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka. Kyrkkaffe i församlings-hemmet.

Sö 19.05 kl. 18.00: Musikgudstjänst i S:t Görans kyrka, "En tråd av nåd", S:t Olofskören och S:t Mårtens kören. Dirigent/piano: Eva-Lena Hansen, Guy Karlsson. Sara Karlsson – flöjt, Gunne-vi Styrström.

To 23.05 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.

To 23.05 kl. 12.00: Sopplunch i för-samlingshemmet.

Lö 25.05 kl. 19.00: Shantymusika-len "Här blåser nordost" i S:t Görans kyrka.

Sö 26.05 kl. 10.00: Ortodoxmässa på Margaretagården.

Sö 26.05 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka. Himlaliv medverkar.

Kyrktaxti: till gudstjänst – tfn 19500.

SUND-VÅRDÖ

Fredag 17.5 kl. 12.00: Herrlunch i Sunds församlingshem. Anmälan till pastorskansliet, tfn 018 43930 senast onsdag 15.5 kl. 14.00.

Söndag 19.5 kl. 11.00: Högmässa i Vår-dö kyrka. Outi Laukkanen, John-Adam Sjölund.

Tisdag 21.5 kl. 13.00: Tillsammans-träff med utflykt. Vi träffas vid Kilen för samäkning 13.00. Anmälan senast måndag 20.5 till Kati, 0457 344 9492.

Söndag 26.5 kl. 11.00: Gudstjänst i Sunds kyrka. Outi Laukkanen, John-Adam Sjölund. Kyrkkaffe.

<http://sund-vardotsforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Sö 19.5. kl.11.00: Högmässa. De stu-pades dag, kransnedläggning. Heikkilä J. o. K.

Sö 24.5 kl 18.00: kara- och kvinno-samling med Peter Riddar: "Nytt inom Hälsofronten".

Sö.26.5. kl.11.00: Gudstjänst. Heikkilä, Granholm.

To 30.5 kl 11.00: Kristihimmelsfärdsda-gens Gudstjänst. Heikkilä, Granholm. Sommarsamlingarna på Strandyddan ons. 26.6, 10.7, 24.7, 7.8, 21.8. kl 19.00

KRISTINESTAD

kristinestadssvenskaforsamling.fi

Sön 19.5 kl. 10: Gudstjänst i Lfds kyr-ka. Engström, Martikainen. Efteråt uppvaktning vid hjältegraven.

Sön 19.5. kl. 12: Gudstjänst i Krs kyrka. Engström, Olle Nilsson. Före guds-tjänsten uppvaktning vid hjältegraven.

Sön 19.5 kl. 12: Högmässa i Sby kyrka. Församlingens 75-årsjubilarer särskilt välkomna. Före mässan uppvaktning vid hjältegraven. Norrback, Martika-inen.

Sön 19.5 kl. 13: Församlingens 75-års-jubilarer inbjuds till fest med lunch på Jonnsborg.

Sön 19.5 kl. 18: Bibelsamtal i Lfds förs.hem, grupprummet. Juhani Martika-inen.

Ons 22.5. kl. 8.45: Morgonbön i Krs kyrka. Norrback.

Sön 26.5. kl. 10: Högmässa i Lfds kyr-ka. Engström, Bergqvist.

Sön 26.5. kl. 18: Internationell hög-mässa i Krs kyrka. Norrback, kantor. Kyrkkaffe.

Sön 26.5. kl. 18: Bibelsamtal i Lfds förs.hem, grupprummet. Juhani Mar-tikainen.

Ons 29.5. kl. 8.45: Morgonbön i Krs kyrka. Norrback.

Tor 30.5. kl. 10: Gudstjänst i Lfds kyr-ka. Engström, Martikainen. Servering i sakristian.

Anmälning till höstens dagklubbar: i Lappfjärd/Kristinestad för barn födda 2014 och 2015. Senast 31.5. via www.kristinestadssvenskaforsamling.fi. Mera information av Christina Caldén-Back tel. 0400 218 199.

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

Lö 18.5 kl 11-14.30: Sopplunch i Norr-näs bönehus. Sångstund kl 12 med Patric Sjölander.

Lö 18.5 kl 18: Pilgrimsmässa på Frank Mangs Center. Ingvesgård. Kaffeserve-ring efteråt.

Sö 19.5 kl 12: Gudstjänst. Audas-Will-man, sånggrupp. Efteråt kransned-läggning vid krigargravarna.

Sö 19.5 kl 13.30: Årets 75-åringar till-sammans med make/maka inbjuds till kyrkkaffe och samvaro till försam-lingshemmet direkt efter gudstjäns-ten. Audas-Willman, Wallin, Örn.

Ti 21.5 kl 18: Vänstjänstgruppen samlas i församlingshemmet.

To 23.5 kl 19: Körövning i kyrkan med Laudate, S:ta Maria församlingskör och S:ta Matirian kuoro. S:Lindén.

Lö 25.5 kl 18: Gemenskapskväll i Töjby bykyrka till förmån för Gemensamt Ansvar.

Sö 26.5 kl 12: Gemensam gudstjänst. Audas-Willman pred., Ingvesgård lit., Sam Lindén avtackas.

Sö 26.5 kl 18: Samling i Pjelas böne-hus. Tomas Klemets, sångprogram.

Övermark

Sö 19.5 kl 12: Gudstjänst. Sundqvist, Emilia Tikkala. Efteråt kransnedlägg-ning vid krigargravarna.

Pörtom

Sö 19.5 kl 10: Gudstjänst, Sundqvist. Efteråt kransnedläggning vid krigar-gravarna.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Sö 19.5 kl. 14: Högmässa, Englund, Brun-nell. Efter högmässan kransnedläggning vid hjältegravarna med anledning av de stupades dag.

On 22.5 kl. 18: Sångcafé för Gemen-samt Ansvar, kyrkokören, Brunell, Norrgård, Englund.

Sö 26.5 kl. 14: Gudstjänst, Björklund, Brunell.

KORSHOLM

Högmässa: 19.5 kl 11 i kyrkan. Berg, Westerlund, kyrkokören. Uppvaktning vid hjältegraven.

Högmässa: 19.5 kl 18 i Smedsby för-saml.gård. Berg, Westerlund.

Konfirmationsmässa: 26.5 kl 11 i

Korsholms kyrka. Bergström-Sol-borg, Westerlund, Vesterlund, Nord-qvist-Källström o. Kammarkören Psallite.

Ionamässa: 26.5 kl 18 i Smedsby för-saml.gård. Bergström-Solborg, Nord-qvist-Källström o. Pensionärskören.

Högmässa: 30.5 kl 11 i Korsholms kyr-ka. Vesterlund, Nordqvist-Källström.

50-årskonfirmander träff: 9.6. kl 11. Ni som konfirmerades för 50-år sedan (1969) inbjuds med make/make till högmässa i kyrkan. Efter högmässan servering och samvaro i församl.hem-met. Låt budet gå!

Värvandring i Österhankmo: 30.5 kl 14-17. Start och samling vid simstranden, möjlighet till korvgrillning. Arrangeras med Kyrkans Ungdom i Korsholm.

MARIEHAMN

Med en tråd av nåd

Söndag 19.5 klockan 18.00: Musikgudstjänst i S:t Görans kyrka, "En tråd av nåd", S:t Olofskören och S:t Mårtens kören. Dirigent/piano: Eva-Le-na Hansen, Guy Karlsson. Sara Karlsson – flöjt, Gunnevi Styr-ström.

ons 22.5:

- **kl 10-12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem

- **kl 13-15:** Café Orchidé, Aurelia. "Vår-fest"

- **kl 13.30-15.30:** Barnhålan, Aurelia

- **kl 18:** Bönegruppen, Aurelia

to 23.5 kl 9.30-12: Familjecafé, Aurelia

fre 24.5:

- **kl 9:** Te och tröst, kaffe och kamrat-skap. Morgonkaffe i diakonins väntrum, Aurelia

- **kl 18:** S:t Olofs Vesper på latin, Dom-kyrkan. Kaarlo Kalliala (tal), Björn Nalle Öhman (lit), Atte Tenkanen, Ion Durac, Robert Paul

lö 25.5 kl 10: S:t Olofsledens tvåsprå-kiga pilgrimgudstjänst, Domkyrkan. Björn Vikström, Marjo Danielsson

sö 26.5 kl 12: Högmässa med vårfest, Aurelia. Wikstedt (pred), Grahn (lit), Danielsson. Gudstjänstgrupp tvåan medverkar. Barnhörna. Församlingens vårfest efter högmässan.

ti 28.5:

- **kl 14.30-18.30:** Ungdomshålan, Aur-elia

- **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia

ons 29.5:

- **kl 10-12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem

- **kl 13.30-15.30:** Barnhålan, Aurelia

JOMALA

Med klimattema

Klimatmässa söndag 19.5

klockan 11.00. Du kan ta med dig frön som vi sår gemensamt som en symbolisk handling för framtidshopp och miljöansvar. R Syrén, F Erlandsson, A Karls-son, gudstjänstgrupp.

KVEVLAX

Högmässa: sö 19.5 kl 10, Rune Lindblom, Fredrik Kass, Rodney Andrén, Manskören. Uppvaktning vid hjältegravarna invid kyrkan. Efteråt kaffe i församlingshemmet med kyrkoherdebyte. Efter kaffet uppvaktning vid hjältegravarna vid Vassor gravgård.
Mathjälpen: ti 21.5 kl 10 i drängstugan.
Bön och Bibel: ti 21.5 kl 19 i krubban.
Församlingsutfärd: on 22.5 kl 9 till Larsmo, Jakobstad och Nedervetil. Senast imorgon fredag 17.5 är det ännu möjligt anmäla sig, ring 06-3462300.
Högmässa: sö 26.5 kl 10, Fredrik Kass, Yngve Lithén.
Mathjälpen: ti 28.5 kl 10 i drängstugan.
Högmässa: to 30.5 kl 10 på Kristihimmelsfärdsdag, Fredrik Kass, Rodney Andrén.

MALAX

SÖ 19.5 kl. 10: De stupades dag. Högmässa i kyrkan. Uppvaktning av krigargravarna. Norrback, Lax.
FRE 24.5 kl. 9.30: Vårkyrka för daghemmen och gruppfamiljedaghemmen i kyrkan.
SÖ 26.5 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Tornberg, Loviisa Tuomisto.
SÖ 26.5 kl. 17: Bön för alla i FH. Servering, barnpassning.
ON 5.6 kl. 9.15: Bussen för symötesresan startar 9.00 från FH och 9.15 från KH.

PETALAX

Högmässa på de stupades dag: sö 19.5 kl.11. Kransnedläggning vid de stupades gravar. Englund, Brunell.
Gudstjänst: sö 26.5 kl. 11. Björklund, Brunell.
Gudstjänst på Kristi himmelsfärdsdag: to 30.5 kl. 11. Björklund, Brunell.

REPLIT

Gudstjänst: Sö 19.5 kl. 10 i Replot. Brunell, Wargh. Efter gudstjänsten uppvaktning vid de stupades grav.
Gudstjänst: Sö 19.5 kl. 12.30 i Björkö. Brunell, Wargh. Efter gudstjänsten uppvaktning vid de stupades grav.
Verksamhetens terminsavslutning: Sö 26.5 gudstjänst i Björkö kyrka kl. 12.30 och därefter lunch i Björkögården. Anmäl för mat, 10 euro/person, senast to. 23.5 till pastorskansliet 06 3520005 eller till Barbro Lähdesmäki 044 352 0011.

SOLF

Talko på Kronvik lägergård: lö 18.5 från kl 10. Knytka!
Högmässa: sö 19.5 kl 10, de stupades dag tillsammans med Sundom kapellförsamling. Malin Lindblom predikant, Emilia Kontunen liturg, Karolin Wargh, kantor. Sång av Koralkören, dir. Karolin Wargh samt Sundomkören under ledning av Patrik Vidjeskog. Efter högmässan uppvaktning vid de stupades gravar.
Föräldrabarn-träff: ti 21.5, drop-in från 9.30. Frukost (2 eur för vuxna, barn gratis) ca 10.30. Lek, klapp- och klangsånger m.m.
Gudstjänst: sö 26.5 kl 18. Store, Wargh. Konfirmanderna deltar.
Gudstjänst på Kristi Himmelsfärd: to 30.5 kl 10. Store, Wargh.
Barnläger på Kronvik: 11-13.6! Lägret är för alla de barn som detta år har gått på åk 1-3. Buss ordnas för deltagarna från församlingshemmet varje dag, tur och retur. Mångsidigt program med bibelberättelser, lek, simning och en massa annat roligt! Anmälan senast 3.6 till Olof, 050-327 2774 eller olof.jern@evl.fi. Välkomna med!!

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

Fre 17.5 kl. 15: Pensionärssångarna i Essehemmet.
Sö 19.5 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan, Granlund, Ravall, pensionärskören, trumpet Samuel Forsblom, textläsare Niclas Fagerholm, kyrkvårdar Överese. Kransnedläggning.
- Kl. 14: Sammankomst i Punsar bönehus.
- Kl. 16: Församlingens gemenskapsdag vid Bockabroe i Kiisk. Andakt, tipspromenad och gemenskap kring brasan. Ta med egen matsäck!
- Kl. 19: Prosteriets sångkväll i Purmo kyrka.
Må 20.5 kl. 14: Syföreningen i Essehemmet.
Fre 24.5 kl. 15: Andakt i Essehemmet.
- Kl. 18: K12, fotboll vid Ytteresse skola.
Sö 26.5 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Granlund, Gunell, textläsare Bengt Forsblom, kyrkvårdar Slätkulla-Fors-Gers.
- Kl. 14: Sammankomst i Punsar bönehus.

KORSHOLM

I meditativ anda

Bönsöndagen 26.5 kl. 18 mässa med sånger från Iona i Smedsby församlingsgård. Kommuniteten Iona är en ekumenisk kristen gemenskap belägen på en ö i västra Skottland. Människor kommer dit för att be, sjunga och arbeta tillsammans. I mässan medverkar Pensionärskören under ledning av Ann-Christine Nordqvist-Källström. Präst är Jessica Bergström-Solborg.

To 30.5 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Granlund, Ravall, församlingsskören, flöjt Ida Pettersson, textläsare Jonas Forsblom, kyrkvårdar Ytteresse nedre. Högmässan bandas av Yle Vega.
- Kl. 14: Sammankomst i Punsar bönehus.
Anmälningar till sommarens barnläger: tas emot på www.esseforsamling.fi.
Anmälningar till nästa års skriftskola: (2005 födda) tas emot på www.esseforsamling.fi.

JAKOBSTAD

FR 17.5 kl. 19.00: In da house i Församlingscentrets ungdom. Wikblad.
SÖ 19.5 kl. 11.15: Uppvaktning vid krigargravarna.
SÖ 19.5 kl. 12.00: Högmässa i Jakobstads kyrka, Björk, Turpeinen, Borgmästars, Wester.
SÖ 19.5 kl. 15.00: Sammankomst i

Skutnäs bönehus, Martti Vähäkangas, kaffeservering.
SÖ 19.5 kl. 17.00: Fokus i Församlingscentret, Björk. "Jesus i Israel. Israels kultur och geografi ger nycklar till att förstå byggnadsarbetaren från Naseret". Lovsång Kick Östman.
FR 24.5 kl. 19.00: In da house i Församlingscentrets ungdom. Wikblad, Nylund-Wentus.
SÖ 26.5 kl. 11.00: Gudstjänst med små och stora i Församlingscentret, Turpeinen, Wester, eftisbarnen, barnledarna. OBS! Tid och plats. Efteråt lunch. Anmälan till lunch senast 21.5 tfn 0403100410 eller anna-lena.lonnqvist@evl.fi. Lunchpris: 9 € vuxna, 4 € barn 4-12 år, max 30 € per familj.
SÖ 26.5 kl. 15.00: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Marko Sjöblom.
SÖ 26.5 kl. 17.00: Fokus i Församlingscentret. Familjefest. Drama. Lovsång: International Worship Choir.
Anmälan till församlingens Musikskola. För dig som vill spela ett instrument eller sjunga. Barn från 8 år, ungdomar och vuxna i alla åldrar. Individuell undervisning ges i bl.a. piano, orgel, sång, flöjt, gitarr, bas och trummor. Terminsavgift 65 €. Anmälningsstid 29.4-31.5.2019. Anmälan görs på www.jakobstadssvenskaforssamling.fi. Info anna-karin.johansson@evl.fi eller tfn 040-3100462.

KRONOBY

Ungdomssamling: Lö 18.5 kl 19.30 vid Sommarhemmet.
Mässa: Sö 19.5, stupades dag, kl 10.00 i kyrkan, Wallis, Ellfolk-Lasen, Kronoby Hornkapell, dir. Mikael Fröjdö, Norrby läslag. Uppvaktning vid hjältegravarna. Kyrkkaffe
Mötesplats: Sö 19.5 kl 18.00 i fh. Bibel, sång och bön (arr KU)
Gudstjänst: Sö 26.5 kl 10.00 i kyrkan, Kavilo, Ellfolk-Lasen, Åminne-Biskop-Rudnäs läslag.
Coro Cronoby – projektkör, konsert: Sö 26.5 kl 15.00 i kyrkan. Körledare Sven-Olof Ray. Kollekt: palliativa vården.

JAKOBSTAD

Vill du lära dig ett instrument?

Anmälan till församlingens Musikskola. För dig som vill spela ett instrument eller sjunga. Barn från åtta år, ungdomar och vuxna i alla åldrar. Individuell undervisning ges i bl.a. piano, orgel, sång, flöjt, gitarr, bas och trummor. Terminsavgift 65 €. Anmälningsstid 29.4-31.5.2019. Anmälan görs på www.jakobstadssvenskaforssamling.fi. Info anna-karin.johansson@evl.fi eller tfn 040-3100462.

LARSMO

Lö 18.5 kl. 19 Musik i vårkvällen: i kyrkan. Sång av Mikael Svarvar m.fl., Victoria Enkvist, Samuel Holmberg, Ungdomskören, orgel Anders Forsman. Allsång med både nya och gamla psalmer. Andakt Marko Sjöblom. Fritt inträde, kollekt till förmån för en ny kyrkorgel. Arr. Orgelföreningen i Larsmo och Larsmo församling.

Sö 19.5 kl. 10 Gudstjänst: Sjöblom, Forsman, sång Mathias Svenfelt och Matilda Enlund, uppvaktning vid krigargravarna, kyrkkaffe. Kyrkvård: Finnäs, Västerby.

Sö 19.5 Fagnäs söndagsskolas utfärd till Klippan: vi börjar med söndagsskola i samband med gudstjänsten. Kl. 11 startar bussen från församlingshemmet. Mat kl. 12. Lekar och äventyrsprogram, ta på er lämpliga utekläder! Hemfärd efter kl. 14. Pris 20-40 €/familj. För mera info kontakta Carola Lassila tfn 0400 252 896.

Ti 21.5 kl. 18-20 Vår försäljning: vid missionsstugan i Holm. Gåvor mottas med tacksamhet. Försäljning av plantor och hembakt, servering. Passa på att fynda kläder – fyll en påse för 2€!

To 23.5 kl. 19 Karasamling: vid Nisses Torp i Monå, Gabilsvägen 108. Gemen-sam avfärd kl. 17.30 från bönhuset i Holm. Jan-Erik Sandström medverkar, knytkalas.

Sö 26.5 kl. 10 Högmässa: Sjöblom, Forsman, sång Anna-Lena Anderssen, Marina Rintamäki. Kyrkvård: Gädda, Gäddnäs.

Ti 28.5 kl. 17-19 Försäljning av som-marblommor och perenner: i Bosund missionsstuga, lotteri, servering.

To 30.5 kl. 18 Kvällshögmässa: Lassila, Forsman, Lovsångsgruppen, klarinett Ulf Axell, kyrkkaffe. Kyrkvård: Björn, Björnvik, Långstranden, Kalvholmen.

NEDERVETIL

FR 17.05 kl. 13.00: Andakt med natt-
vard i pensionärshemmet, Salo-Back.

SÖ 19.05 kl. 10.00: Gudstjänst, Lars Junell, Sonja Smedjebacka och Hornor-kester. Kransnedläggning vid hjälte-gravarna.

LÖ 25.05 kl. 10-12: Bröd- och perenna-marknad i fh till förmån för missionen. Plantor och bakverk tas emot med tacksamhet.

LÖ 25.05 kl. 18.00: Gemenskapskväll med lovsång i fh. Medverkande: Kyrkokören med Sonja Smedjebacka, KU:s projektkör, Eivor och Nisse Johansson, Harry Kronqvist m.fl. Körerna övar kl. 17.30.

SÖ 26.05 kl. 10.00: Finsk mässa, Store.
ON 29.5 kl. 18.00: Vårvandring från rian i Kaino till Loulus. Avgift 10€/person, barnen deltar gratis. Kaffe, saft och tilltugg ingår i priset.

NYKARLEBY

CENTRUM

Sö 19.5 kl. 10 Högmässa: kyrkan, Anderssen-Löf, Ringwall. Sång av Multrä och Nkby kyrkokörer. Efteråt uppvaktning vid hjältegravarna.

- kl 11.30 Kyrklunch: fh

To 23.5 kl 18 Skriftskola: kyrkan

Sö 26.5 kl 10 Gudstjänst: kyrkan, Edman, Ringwall

Ons 29.5 kl 19 Konsert: kyrkan, violinisten Erik Nygård framför klassisk finlandssvensk musik, Ringwall, Willnäs

To 30.5 kl 11 Friluftsgudstjänst: Klippan, Andra sjön, Edman, Ringwall

MUNSALA

Sö 19.5 kl 12 Högmässa: kyrkan, Sundstén, Ringwall. Efteråt uppvaktning vid hjältegravarna.

LARSMO, NEDERVETIL

Fynda och stöd missionen

Vår försäljning vid missionsstugan i Holm tisdag 21.5 klockan 18-20. Gåvor mottas med tacksamhet. Försäljning av plantor och hembakt, servering. Passa på att fynda kläder – fyll en påse för 2€!

Försäljning av sommarblommor och perenner tisdag 28.5 klockan 17-19 i Bosund missionsstuga, lotteri, servering.

Bröd- och perennamarknad till förmån för missionen i församlingshemmet i Nedervetil lördag 25.5 klockan 10-12. Plantor och bakverk tas emot med tacksamhet.

- kl 18 Bön och lovsång: Hirvlax baptistkyrka.

To 23.5 kl 14.45 Skriftskola: fh

- kl 17 Föräldrasamling: fh, inför skriftskolläget i juni

Sö 26.5 kl 12 Gudstjänst: kyrkan, Sundstén, Ringwall

- kl 19 Familjegudstjänst: Pensala bönehus, Samuel Erikson, sång av Church Hill Boys, dir. Kristoffer Streng

JEPPÖ

Sö 19.5 kl 10 Gudstjänst: Östman, Blomqvist, Nkby manskör, efteråt uppvaktning vid de stupades gravar.

Sö 26.5 kl 18 Kvällsmässa: fh, Sundstén, Lönnqvist, servering.

To 30.5 kl 11 Gudstjänst: Måtarsberget, för alla åldrar Östman, Lönnqvist

PEDERSÖRE

www.pedersoreforsamling.fi

Fr 17.5 kl 14: Andakt i Lyo (Pedersheim), Häggblom

Sö 19.5 kl 10: Högmässa med nattvard i kyrkan, lit. Erikson, pred. Jakob Edman, Manskören, Östman, textläsare Monica Holmgård, dörrvärdar Katternö, efteråt uppvaktning vid krigargravarna

Sö 19.5 kl 15: Sammankomst i Flynängens bönehus, Fredrik Snellman

Sö 19.5 kl 18: Sammankomst i Kyrkostrands församlingshem, arr.

Laestadianer i Jakobstadsnejden

Fr 24.5 kl 14: Andakt i Pedersheim, Purmo församling

Sö 26.5 kl 10: Gudstjänst i kyrkan, lit. Jakob Edman, pred. Österbacka, kantor Pandey, textläsare Nina Vikström, dörrvärdar Sundby

Sö 26.5 kl 13: Lepplax söndagsskolas vårfest i Lepplax samlingshus

Sö 26.5 kl 15: Sammankomst i Flyngängens bönehus, Kristian Gäddnäs, tolkning

To 30.5 kl 10: Vi får säga pappa – mässa i kyrkan, Barnkören, Häggblom, Pandey

PURMO

Fre 17.5 kl. 18.30: Ungdomskväll i Lyjo, relationssnack, Tanja Forsblom.

Sö 19.5 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan, Ralf Salo, Portin, Johansson. Kransnedläggning.

- kl. 12: Högmässa i Åvist bykyrka, Ralf Salo, Portin, Johansson.

- kl. 19: Sångkväll med Pedersöre prosteris kyrkokörer, kantorer och instrumentalister i kyrkan. Dir. Martti Laitinen.

Ti 21.5 kl. 13-15: Tältcafé vid lekpar-ken.

To 23.5 kl. 13-15: Tältcafé vid lekpar-ken.

Sö 26.5 kl. 10: Lovsångsgudstjänst i kyrkan med gäster från Estland. Peter Krall, Portin, Johansson, sång Ivi Küla, lovsångsteamet. Efteråt kyrklunch i Kyrkhemmet.

Ti 28.5 kl. 13-15: Tältcafé vid lekpar-ken.

To 30.5 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Portin, Johansson.

- kl. 14: Andakt i Purmohemmet, Portin, Johansson.

- kl. 19: Möte på Kristi Himmelsfärdsdag i Emaus bönehus, Mona-Lisa och Bo-Greger Nygård.

TERJÄRV

To 16.5. kl 18: Finsk vårfest i förs.h, khden, Vesa Parpala, Anne-Maria Hästbacka, Råytingin kuoro ledn. Riitta Kaariniemi, Mariat och Sonja Smedjebacka. Servering. Välkommen.

Sö 19.5 kl 10: Högmässa, khden, kantor, Stig Dahlvik, trumpet. Uppvaktning vid hjältegravarna.

FR 24.5 kl 18: Konfirmandföräldrasamling i förs.h.

SÖ 26.5:

- kl 11 (obs tiden): Familjegudstjänst, khden, kantor, dagklubben, barnkören, Karlebynejdens cancerklubb deltar i gudstjänsten. Efter gudstjänsten Gemensamt Ansvar lunch i förs.h.

- kl 18: Konsert med Coro Cronoby, Sven-Olof Ray dirigent och orgelsolo. Kollekt för den palliativa vården.

TO Kristi himmelsfärdsdag 30.5 kl 18: Kvällsmässa, Ville Kavilo, kantor, Vörr kyrkokör, Terjärv kyrkokör.

LÖ 1.6 kl 9: Skolgudstjänst, Ville Kavilo, kantor.

SÖ 2.6:

-kl 10: Gudstjänst, Ville Kavilo, Leni Granholm.

-kl 19: Andakt och gemenskap i Kortjärvi.

Annonsera i

KP
KYRKPRESSEN

www.kyrkpressen.fi

PURMO

Gäster från Estland

Söndag 26.5 klockan 10:

Lovsångsgudstjänst i kyrkan med gäster från Estland. Peter Krall, Portin, Johansson, sång Ivi Küla, lovsångsteamet. Efteråt kyrklunch i Kyrkhemmet.

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fredag 17.5 Monica Heikel-Nyberg, Grankulla

Måndag 20.5 Leif-Göte Björklund, Borgå

Tisdag 21.5 Olli Liljeström, Åbo

Onsdag 22.5 Lillemor Björkman, Pedersöre

Torsdag 23.5 Maria Pettersson, Mariehamn

Fredag 24.5 Nanna Rosengård, Dagsmark

Måndag 27.5 Gun Lundell, Sibbo

Tisdag 28.5 Rolf Steffansson, Borgå

Onsdag 29.5 Cecilia Granvik, Helsingfors

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 19.5 Gudstjänst från Kyrkodagarna i Jyväskylä. Svensk kyrkdag i Kuokkala kyrka. Predikant: Rolf Steffansson. Liturg: Eivor Pitkänen. Organist och kantor: Sirpa Lampinen. Körledare: Sören Lillkung. Kör: Amigo Choral.

Söndag 26.5 Vesper från Åbo domkyrka. Officiell öppning av pilgrimsleden Saint Olav Waterway – Sankt Olofs sjöled. Medverkande: Björn Öhman, Kaarlo Kalliala, Ion Durac, Robert Paul m.fl. Sång: a capella-grupp ledd av Atte Tenkanen.

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 17.5 Samuel Erikson, Vörrå

Lördag 18.5 18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 19.5 Himmelsrikets medborgare i världen.

Textläsare: Sara Åström och Jonte Wingren

Måndag 20.5 Henrik Perret, Helsingfors

Tisdag 21.5 Kjell Frisk, Hammarland

Onsdag 22.5 Catarina Olin, Sundom

Torsdag 23.5 Janette Lagerroos, Nagu

Fredag 24.5 Lucas Snellman, Vanda

Lördag 25.5 18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 26.5 Hjärtats samtal med Gud. Textläsare: Heidi Storbacka och Sarah Tiainen.

Måndag 27.5 Karl-Gunnar Martin, Ekenäs

Tisdag 28.5 Kjell Frisk, Hammarland

Onsdag 29.5 Catarina Olin, Sundom

Torsdag 30.5 Den upphöjda Herren. Textläsare:

Sarah Tiainen och Heidi Storbacka.

Söndagen den 26.5 handlar aftonandakten om hjärtats samtal med Gud. FOTO: UNSPLASH

I S:t Mikaelsskyrkan i Tallinn fick stiftets förtroendevalda höra hur det är att återuppbygga en församling som bara hade byggnaden kvar.

Tallinnresa inspirerade förtroendevalda

Kyrkan står mitt i byn – men vad betyder det? Bland annat den frågan diskuterades när förtroendevalda samlades till inspirationsdag i Tallinn.

TEXT OCH FOTO: **SOPIA TORVALDS**

– Hur har ni gjort för att locka människor som vanligen inte kommer till kyrkan?

Bland annat den frågan diskuterades ivrigt när ett fyrtiotal förtroendevalda från olika nyländska församlingar satt i smågrupper och talade om kyrkans framtid.

Församlingsförbundet ordnade i lördags en

inspirationsdag för förtroendevalda. På programmet stod bland annat besök i svenska S:t Mikaelsskyrkan i Tallinn och ett föredrag av forskaren Siv Sandberg från Åbo Akademi.

– När samhället förändras: går man sin egen väg, följer man efter, lappar man hål? frågade Sandberg och tog bland annat upp frågan om hur församlingarnas diakoni påverkats av att Fpa tagit över utkomststødet – kundkontaktarna har ökat.

Behovet av en kyrka som syns och deltar är hur stort som helst – men samtidigt hinner inte församlingarna med allt.

– Folk är allt mindre intresserade av de gamla gemenskaperna. Men samtidigt finns ett gryende intresse för att göra något kollektivt.

Tack!

Stort och hjärtevarmt tack för all uppvaktning på min födelsedag. Insamlingen till skola och utbildning för döva i Etiopien genom FMS inbringade 5 430 euro.

Gösta Steffansson

KUNGÖRELSE

I **Sibbo svenska församling** förrättas direkt kyrkoherdeval. Kyrkoherdevalet inleds efter högmäs-sogudstjänsten söndagen den 2.6.2019 kl. 13.15 i Sibbo kyrka, och avslutas samma dag på samma plats kl. 20.00. (Gudstjänsten börjar kl. 12.00.) Valet är ett endagsval.

Förhandsröstning anordnas på församlingens pastorsexpedition, adress: Stora byvägen 1, 04130 Sibbo, från och med måndag 27.5.2019 till fredag 31.5.2019, varje dag kl. 9.00 - 18.00 (också på Kristi himmelsfärdsdag).

Dessutom anordnas förhandsröstning på följande förhandsröstningsställen:

- Måndag 27.5.2019 kl. 16.00 – 19.00 i Norra Paipis bykyrka, 04170 Paipis
- Onsdag 29.5.2019 kl. 10.00 – 12.00 i servicehuset Linda, Amiralssvägen 6, 01150 Söderkulla,
- Onsdag 29.5.2019 kl. 13.00 – 15.00 i servicehuset Elsie, Jussasvägen 18 K, 04130 Sibbo,
- Onsdag 29.5.2019 kl. 16.00 – 19.00 i K-Supermarket Basilika, Svedjebygränd 2, 04130 Sibbo,
- Torsdag 30.5.2019 kl. 10.00 – 17.00 i Söderkulla kyrka, Fröken Milis väg 2, 01190 Söderkulla,
- Fredag 31.5.2019 kl. 15.00 – 18.00 i S-Market Söderkulla, Amiralssvägen 2, 01150 Söderkulla.

En röstberättigad vars rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäliga svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället får förhandsrösta hemma under förhandsröstningsveckan. Personen, eller någon annan som han eller hon utsett, ska lämna in en skriftlig begäran om hemmaröstning till pastorsexpeditionen (adress som ovan) senast 17.5.2019 före kl. 16.00. Närståendevårdare enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005) får också rösta i samband med hemmaröstningen. Anmälningssblanketter för hemmaröstning fås på pastorsexpeditionen. Utöver de sedvanliga öppettiderna håller pastorsexpeditionen öppet 17.5.2019 till kl. 16.00. Telefonnummer till pastorsexpeditionen är (09) 239 1005.

Sibbo, den 26.04 2019

Valnämnden i Sibbo svenska församling

Fjalar Lundell, ordförande

Sibbo svenska församling

KRAN

RETREAT FÖR NÄRSTÅENDE TILL MISSBRUKARE

Du som är närstående till missbrukare (spelberoende, alkohol, narkoman etc) kom och få styrka av tystnaden och naturen i Lappvik nära Hangö. KRAN rf ordnar en gratis retreat på Snoan 4-6.10 i samarbete med Församlingsförbundet.

Anmäl dig senast på fredag 6.9 till kran@kran.fi, mer information: verksamhetsledare Mette Strauss, tfn: 050 410 7001, mette.strauss@kran.fi
Arrangör: KRAN rf

Det finns ingen livssituation när inte bönen Fader vår kan tillämpas. I den bönen finns allt som Jesus anser viktigt för oss.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

BORISSALO har ägnat en stor del av sin prästgärning åt Herrens bön. Det började 1997 då han inför synodalmötet där stiftets alla präster möts skrev en avhandling om bönen. Avhandlingen *Livets språk, böneteologi och bönepraxis utgående från Fader vår-bönen* kom ut på Församlingsförbundets förlag.

– Sedan dess har jag velat göra något mera av materialet, säger han.

Tjugo år senare sammanföll två saker som ett bönesvar. Efter en Alphakurs hösten 2017 fanns det en beställning på en uppföljning av kursen. Och i slutet av en gudstjänst efterlyste en äldre församlingsmedlem en bönekurs.

– Jag utformade en bönekurs utgående från synodalavhandlingen med samma upplägg som Alpha. Men i stället för att samtala ska man uttryckligen be i smågrupperna.

Responsen uppmuntrade honom att skriva boken *Bönens ryggrad och avstamp. Om Herrens bön* som i dagarna utkommer på Vibosa förlag. Boken är en omarbetning av synodalavhandlingen med en större fokus på att praktisera bönen.

– För mig personligen har det varit en oerhörd resa. När jag på anade att jag blir föreslagen att skriva avhandlingen drog jag mig undan. Redan då kom de första tankarna och jag vågade ta emot uppdraget. Nu har jag fått fördjupa mig i bönen och i synnerhet i dess judiska bakgrund ytterligare tjugo år. Den har blivit ännu rikare.

Synodalavhandlingen var samtidigt det egentliga startskottet för Boris Salos författargärning. Den har hittills resulterat i femton böcker och några mindre skrifter.

– Att försöka beskriva bönen är som att försöka beskriva en diamant. Det beror på hur du vänder dem. Bönen kan inte beskrivas med ett ord utan man måste se den från olika synvinklar. Bönen är en kristens andedräkt.

I bönen Fader vår får vi böneämnen för livet.

– Hela bönens ryggrad finns i den. Varje böneämne i bönen kastar oss ut i bönelivets djupa vatten. Jesu tanke var inte att vi ska be våra egna böner och lägga Fader vår som en svans på slutet.

Att be helgat varde ditt namn är tillbedjan. Då vi ber om att Guds vilja ska ske är det förbön. Det är en behovsbön att be om bröd. Att be om förlåtelse är en syndabekännelse. Att be emot det onda är en befrielsebön.

Fader vår – som

– När jag ber för någon kan jag förankra det i Fader vår, för då vet jag att det här anser Jesus vara viktigt för den här personen. Jag ber att personen ska få det hon behöver i livet och få leva i försoning med andra och få beskydd på olika sätt.

– Jesus ger bönen Fader vår uttryckligen som ett svar på frågan hur vi ska be. Han ger den som medicin mot rabblande böner. Och så har den i vår tradition blivit en bön som vi rabblar.

Rabblandet har kommit in i bilden då vi börjat be bönen gemensamt. Salo säger att Jesus i första hand inte tänkt den som sådan.

– Jesus gav bönen vid olika tillfällen och i olika former. Han använder sig av parallellismen i det judiska tänkandet. När Jesus säger ”Tillkomme ditt rike, ske din vilja så som i himmelen så ock på jorden” så är det samma sak. Där är också ”inled oss inte i frestelse utan fräls oss

ifrån ondo”. Därför kan Matteus nämna båda sakerna medan Lukas bara har den ena. Det är också ett argument för att det är tänkt att vara någon annat också än en gemensam bön. Det är inte ordalydelsen som är det viktiga.

Hur ska vi komma över rabblandet?

– För det första saktar vi farten, det gäller framför allt prästerna som leder bönen. Och så börjar vi tänka efter vad det är vi ber och vad det betyder.

Salo säger att det i bönen handlar om att vara äkta, ärlig och sann. Man ska inte göra det till krystat eller binda det till någon form.

Bönen kan ta sig olika kroppsliga uttryck.

– Ju mera äkta vår bön är desto mera använder vi kroppen naturligt i bönen. Ett böneämne kan leda till att vi kastar oss på marken, ett annat till att vi knäböjer, sträcker ut händerna

»Ju mera man fördjupar sig i gudsgemenskapen, desto mer kommer bönen i ens medvetande. Den pågår som när man andas, utan att man tänker på det.«

Boris Salo
har utformat
egna rörelser
till bönen
Fader vår.

en diamant

eller stiger upp. De olika kroppsställningarna finns nämnda i Bibeln.

Den för oss traditionella böneställningen att knäppa händerna nämns inte alls i Bibeln.

– Ju mera vi sitter ihopkrympta, som när vi ser på en smarttelefon, desto mera inskränkta blir vi i oss själva. I en upprätt ställning är vi mera öppna för livet.

Så länge vi ber äkta inför Gud till honom kan vi inte ha fel ställning. Men ber vi för att andra ska se på kan den mest naturliga kroppsställningen bli fel.

– Det är märkligt hur en kroppsställning förkunnar. Hur ska jag lära mig be? Böjdina knän. Det visar vår inställning till livet och till Gud.

Varför svarar inte Gud på alla böner?

– Oftast har det att göra med paradoxen som har med allt kristet liv att göra: att vi redan nu lever i Guds rike men ännu inte fullkomligt. Det betyder att vi ska ta på allvar att Gud vill att vi ska be. Gud vill ge bönesvar, han vill leda oss, han vill bota sjuka, han vill väckelse och förnyelse. Det ska vi frimodigt räkna med. Men samtidigt ska vi veta att Guds rike ännu inte är här i sin fullkomlighet. Det sker

först när Jesus kommer tillbaka.

Varför Gud inte alltid svarar som vi ber vet vi inte.

– Men vi kan vara övertygade om att Gud hör vår bön och att han verkar. Blir man inte helad när man ber kan man i stället få kraft att bära sin sjukdom.

När ska man be?

– Det står inget om det i Bibeln. Jesus säger ”när ni ber”, han utgår från att vi gör det. Judarna hade speciella bönetider tre gånger om dagen. Ju mera man fördjupar sig i gudsgemenskapen, desto mer kommer bönen i ens medvetande. Den pågår som när man andas, utan att man tänker på det. Ibland behöver man sätta sig ner och andas ut. Därför behöver böneliv en viss rutin ibland, när man tar den enskilda tiden med Gud. Man kan göra det medan man promenerar till jobbet.

Tre olika sätt att be; man går in i sin kammare och ber enskilt, man ber tillsammans med andra till exempel i en bönegrupp och man ber i församlingsgemenskapen.

Varje gång man ställer frågan ”när ska vi” blir det fort lagbundenhet.

KOLUMN

Lilla Maj-Britt såg pappa dö

JAG KAN INTE sluta tänka på lilla Maj-Britt från Hitis. Hennes pappa Erik Dahlberg var tillsammans med sin familj evakuerad till en holme i Västanfjärd, men eftersom det inte fanns vatten på holmen måste han dagligen ta sig till hembyn Bolax för att fylla på förråden. Under en sådan färd upptäcktes båten av ett ryskt jaktplan. Maskinmästare Dahlberg träffades av eld från ett maskingevär och avled genast. Med honom i båten satt hans fru och den lilla dottern Maj-Britt, rapporterar Församlingsbladet i mars 1942.

Senare den våren föddes Maj-Britts lilla syster. Hon dog, tre veckor gammal, i gengasförgiftning. Hon klarade inte bussfärden hem från sjukhuset.

JAG HAR GJORT en färd ner till redaktionens källarförråd för att gräva fram gamla nummer av Församlingsbladet. När jag intervjuade systarna Wilenius (se sidan 8 i denna tidning) insåg jag att Kyrkpressens föregångare Församlingsbladet i tiden hade en omfattande krigsfadderverksamhet. Tidningen samlade in pengar från läsarna och fördelade dem sedan vidare till familjer där pappan och försörjaren stupat. Reportagen från familjerna innehåller ofta glada och tacksamma barn och ödmjuka mödrar.

Jag undrar: ville de ställa upp? Eller kände att de måste, för pengarnas skull?

»De minns hur det var att sitta i grannens jordkällare under bombningarna.«

SYSTRARNA WILENIUS har sparat Församlingsbladet från 1942, där det finns ett foto på dem och deras lillebror. De minns fortfarande hur de gick till redaktionen på Bangatan för att bli fotograferade.

Men det minns annat också. De minns hur det var att sitta i grannens jordkällare under bombningarna. Och när de ser döda barn som sköljts upp på främmande stränder på flykt undan krig så känner de det i kroppen.

”De här ungdomarna som växer upp idag, de har ingen aning”, säger de.

Jag har heller ingen aning. Jag bara sitter där och lyssnar när de berättar hur det var, gråtfärdig, och försöker förstå.

Och så tänker jag på lilla Maj-Britt, som såg sin pappa dö. Vad gjorde det minnet med henne?

Sofia Torvalds är redaktör på Kyrkpressen.

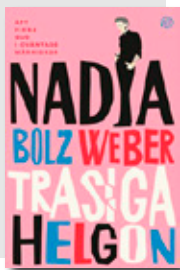
RECENSION

BOK

TRASIGA HELGON

Författare: Nadia Bolz-Weber

Förlag: Libris 2019

Liturgin skapar ordning i livskaos

Nadia Bolz-Weber är den där tuffa, tatuerade, karismatiska prästen som grundade kyrkan House for All Sinners and Saints (HFASS) i Denver, USA och som idag är författare och föreläsare på heltid. Nu finns en av hennes böcker översatt till svenska: *Trasiga helgon. Att finna Gud i oväntade människor.*

Trasiga helgon (Libris 2019) är skriven medan Bolz-Weber fortfarande levde ett liv som församlingsledare – med åren ett allt mer hektiskt liv. Den handlar om människor och deras berättelser, men den handlar också väldigt mycket om livet i församlingen och är därför inspirerande för varje församlingsanställd och/eller lekman som någonsin haft tankar om hur man bäst bygger en kyrka.

Bolz-Weber är (till min stora lättnad) helt ointresserad av apologetik. När hon grundade sin lutherska församling märkte hon snabbt att den lockade till sig människor som var skadskjutna på olika sätt. Socialt missanpassade personer, folk med missbruksproblem, regnbågsmänniskor, människor som blivit bottenlöst besvikna på Gud eller på den version av Gud de slagits i skallen med under sin uppväxt. Hon föreställde sig att hon grundat en kyrka för hipsters, men hon märkte att de fascinerande, dynamiska människorna inte kom. I stället kom de som inte hade annat för sig – helt enkelt för att de varken var fascinerande eller dynamiska.

Deras berättelser finns i den här boken, och de är underbart befriande. Det är nämligen en kreativ, fri och samtidigt kyrkoårstrogen kristendom som Bolz-Webers kristna församling vill utöva. HFASS är ett ställe dit man får komma hurdan man än är, utan att avkrävas förändring, men samtidigt ett ställe där tron är allvar och gemenskap – förvandling och bönesvar och ritualer fyllda av helighet.

Det mest fascinerande är att den här församlingen är luthersk. För mig känns det fullkomligt revolutionerande att de sjunger Improperia till påsk och ritar kors i folks pannor på Askonsdagen och predikar i drygt tio minuter – och *dessutom* samlar alla dessa udda människor som till exempel åker till en mörk gränd i Denver där en mor nyss dödat sig själv och sina barn och står där och ber. Liturgin och sakramenten skapar ordning i allas livskaos. Gemenskapen kräver inget, inte ens tro. Vad skönt.

SOFIA TORVALDS

Nadia Bolz-Weber lär satsa tjugo timmar på en tiominuters predikan. Det bär frukt. FOTO: THE 2018 MAKERS CONFERENCE

Om fåglar, barn och inköp

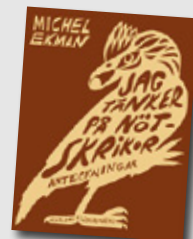
RECENSION

BOK

JAG TÄNKER PÅ NÖTSKRİKOR. ANTECKNINGAR.

Författare: Michel Ekman

Förlag: Schildts & Söderströms 2019

När jag är klar med Michel Ekmans färskaste bok *Jag tänker på nötskrikor. Anteckningar* känner jag avund.

Jag vill också se på världen med en sådan blick! Jag vill att folk ska fråga mig vilka fåglar jag har sett (det har aldrig hänt mig, jag är antagligen inte en sådan människa att någon tror att jag tänker på fåglar). I *Jag tänker på nötskrikor* kastar sig Ekman in i vardagen som in i ett äventyr. Han ser barnet som putsar sina skor, han hör de skalliga, tatuerade männen diskutera tandborstning i matbutiken, han noterar uppmärksamhet allt det där som vi andra låter passera, likgiltiga, insjunkna i vår egen inre värld.

Ekman slukar vardagen och återger den sedan så vackert. I en januarianteckning skriver han: "I snön och kylan blir barnen liksom barnigare. Snöiga luvor, äppelröda kin-

der, rörelserna ännu livligare än vanligt. De växer och tar mer plats i det vita; de vuxna däremot krymper ihop till smala, mörka båg- ar. Och mittemellan är ton- årstjejerna kring vilkas bara knän i de trasiga jeansen flingorna yr."

Han skriver inte bara om barn och fåglar och människor som gör oväntade eller alldeles vanliga saker. Boken handlar också om böcker och filmer och vänner och framför allt om berättarjaget självt, ett jag som oftast är nyfiket och vänligt – stundvis gnälligt – men framför allt ett berättarjag med självdistans.

Det är något så befriande med den här lättsamma förnöjsamheten, något som gör läsandet terapeutiskt. Det slår mig att förnöjsamhet är en sinnestämning som uppmuntras främst i andlig litteratur, och andlig litteratur strävar sällan efter att uppnå stilistiska höjder.

Jag gillar den här boken för att den är nyfiken och rolig och lakonisk och okonstlad. Så här kan man skriva om man bänder loss uppmärksamheten från sitt eget själsliv. Det är tröstande.

SOFIA TORVALDS

»Jag vill också se på världen med en sådan blick!«

FRIDA SIGFRIDS

För en ambitiös klimatpolitik i EU.

264

www.fridasigfrids.fi

SFP RKP

Förbundet Svenska Seniorers kandidater i EU-valet

**Mikaela
Björklund**

251

**Filip
Hamro-Drotz**

255

**Nils
Torvalds**

267

Förhandsröstning
15.5–21.5
Valdag 26.5

SFP RKP

SILJA
BORGARSDÓTTIR
SANDELIN

SÄG JA TILL
EUROPA!

254

SFP RKP www.silja.nu

Betald av kandidatens stödgrupp

RÖSTA PÅ EN FEMINIST För ett jämställt Europa!

SILJA
BORGARSDÓTTIR SANDELIN

254

ANNA
JUNGNER-NORDGREN

257

NILS
TORVALDS

267

BJÖRN
BONSDORFF

253

STINA WAHLSTEN

268

Förhållandena på flyktinglägret är på Samos är urusla. Tälten är fullpropade med flyktingar som delar tält med främmande människor. De sanitära problemen är stora. De intrycken bär Bertel Lindqvist och Gunilla Luther-Lindqvist med sig efter en tiodagars resa till ön.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Grekiska lägren blir allt värre

Under sina resor för att hjälpa flyktingarna som kommit till Grekland har Nada Nords ordförande Gunilla Luther-Lindqvist sett mycket elände och mänskligt lidande.

Men flyktinglägret på ön Samos som hon och hennes man Bertel Lindqvist besökte senaste månad överträffar allt hon sett hittills.

– Det här är det värsta lägret jag sett. Man knappt kan gå in i det. Det är så mycket smuts och skräp överallt att man knappt kan stiga på marken. Det är värre än en svinstia, renhållningen funkar inte alls. Tälten är överfulla och de som lyckats få tag på ett liggunderlag sover de på det. Madrasser tar för stort utrymme. Det finns bara duschar med kallt vatten. Det går 85 människor på en dusch. Så de duschar inte särskilt ofta, säger Gunilla Luther-Lindqvist.

Hon har besökt större flyktingläger än den på Samos, men där har de stora hjälporganisationerna varit på plats och där hade flyktingarna fortfarande hopp att komma vidare. På Samos tas det hoppet genast ifrån dem. Där hjälper åtta små organisationer vars in-

Fyra duschar reserverade för enbart kvinnorna i flyktinglägret. I lägret går det 85 personer på en dusch. FOTO: GUNILLA LUTHER-LINDQVIST

Kontrasten mellan läget på Samos och utsikten från Bertel och Gunilla Luther-Lindqvists soffa kan inte vara större. FOTO: JOHAN SANDBERG

– Jag skulle säga att läget för flyktingarna blivit mycket värre, säger hon.

Nada Nord gör två resor till Grekland varje år. Gunilla Luther-Lindqvist har varit med på samtliga, men den här resan var Bertel Lindqvists första.

– Omständigheterna för människorna i lägren är vidriga. De sanitära olägenheterna chockerade mig mest, säger han. När det regnar sköljer vattnet och leran ner från lägret ner för branten mot stan.

»Läget för flyktingarna har blivit mycket värre.«

På hela ön Samos bor 30 000 människor och i staden 6 000 invånare. På sluttningen ovanför staden bor 5 000 flyktingar i flyktinglägret som är dimensionerat för 650 personer. Av dem är 1 250 barn. Många av flyktingarna har varit i lägret i flera år. Speciellt pojkarna har svårt att komma vidare.

När flyktingarna började komma var Samos inte förberedd. Till en början tog lokalbefolkningen emot dem med öppna armar och försökte hjälpa dem. Men när flyktinglägret börjar få lika många invånare som staden ökar oron bland ortsbefolkningen som nu vill flytta på lägret till en avlägsen dal.

– Före jul läste jag att flyktingströmmen börjat styras till Samos. Jag brukar vänta på tecken uppifrån innan jag åker. Den här gången fick jag tydligt klart för mig att vi ska till Samos, säger Gunilla.

De hade med sig pengar som de fått som donationer innan de åkte. För dem köpte de underkläder, joggingbyxor, råvaror för mat och glasögon. Medan de var där jobbade de med en hjälporganisation varje dag.

– Medan vi var där vaccinerade Läkare utan gränser mammor och barn. De fick sex olika vacciner på en gång för att förebygga smittospridning i lägret. En ögonläkare kontrollerade ögonen på alla minderåriga. Flera av dem hade tappat sin glasögon på vägen. Tillsammans med en annan organisation betalade vi för glasögon åt alla som behövde. Det är sånt jag tycker är roligt att få göra, säger Gunilla.

En hjälporganisation upprätthåller fyra du-

schar enbart för kvinnor. När de duschat får de också rena underkläder. Här kunde Nada Nord bidra med att köpa underkläder åt dem. De bidrog också med pengar till organisationens soppkök som förser 200 personer med soppor varje dag. De köpte också upp alla joggingbyxor för pojkar och män som de hittade på ön.

– En organisation har en tvättstuga med nio tvättmaskiner och torktumlare där flyktingarna får en plastpåse smutstvätt tvättad. Men det blir bara en gång i halvåret. En annan organisation försöker ta hand om de minderåriga och ordna skolgång för dem. Men lärarna är volontärer från olika länder och de är inte utbildade lärare. Det är inte lätt att undervisa människor man inte har något gemensamt språk med, säger Gunilla.

Genom ett upprop i radion hade Nada Nord samlat in över 300 fleecetröjor som folk i Östergötten donerat.

– De behöver mat och varma kläder för att överleva. Även om våra fleecetröjor var uppskattade räcker de ändå inte långt.

Hjälpbehovet är enormt och det är inte mycket Nada Nord kan göra.

– Men det lilla vi kan göra känns otroligt bra. Redan att vi visar att det finns folk som bryr sig genom att närma oss dem, prata med dem och visa medkänsla. En flykting som såg korset på mitt halsband kommenterade att kristna kommer hit för att hjälpa medan våra egna muslimer inte gör något för oss.

Finns det fortfarande hjälpvilja?

– Åtminstone här i Östergötten finns en otrolig vilja. Jag åker mycket omkring och håller föredrag om flyktinglägren, säger Gunilla.

För Bertel var resan också en ögonöppnare om hur vi ska hjälpa.

– Frågan är vad de behöver mest. Det handlar om primärbehov. Ska man alls kunna lämna lägret behöver man ett par byxor, säger han.

Han understyrker vikten av att den som vill hjälpa inte ska komma med gamla smutsiga eller söndriga kläder.

– Bor man i ett tältläger under ett år behöver man hela och rena kläder, helst nya. Till den som endast kan tvätta sig en gång per halvår ska man inte ge smutsiga kläder. I lägret har man ingen glädje av ett par byxor som saknar knapp. För där kan man inte ens sy i en.

satser är begränsade till frivilliga donationer.

Men ändå fortsätter flyktingarna att komma. Så gott som varje natt anländer gummbåtar till Samos eller en av de andra fyra grekiska öar som kan nås under en natt från Turkiet. Numera är gränsen bevakad och de flesta som försöker ta sig över blir stoppade. Men några båtar lyckas ta sig igenom bevakningen.

– De kommer i hopp om att få komma vidare, i tron att EU är guld värt. Det är en enorm chock för dem att fastna i ett läger. Jag tycker det är så grymt att se hur de här människorna inte behandlas med värdighet. Det är som om man skulle se ner på dem som djur och att som om de ska vara tacksamma för att de får en portion mat, säger hon.

De kommer från Syrien. Irak, Afghanistan, Somalia och andra delar av Afrika. Många flyr fortfarande undan krig.

Under alla dessa år som Nada Nord färdats till Grekland för att hjälpa flyktingarna har Gunilla Luther-Lindqvist inte sett någon förbättring av förhållandena i lägren. I hela Grekland finns nu 70 000 flyktingar som inte kommer vidare därifrån.

De sanitära olägenheterna är stora på Samos. FOTO: GUNILLA LUTHER-LINDQVIST

CAMILLA GUNELL
EU-VALET 26 MAJ 2019

85

SDP För miljön och ett mänskligt europa

Vi kan bli bättre.

Vi kan bli bättre på att värna om vår finländska mat, vår finländska skog och våra transportleder. Vi kan öka vår export och vi kan bevara vår natur.

Vi kan bevara de svenskspråkigas rättigheter i Finland och förbättra vårt samhälle.

För att lyckas med det, måste vi förstås vara med där de besluten fattas.

Rösta i EU-valet!

**niclas
sjöskog**

265

SFP RKP

Beitad av föreningen Landbygden Väst.

NOCTURNE
BEGRAVNINGSBYRÅ

*Ekonomiegatan 1
AX-221 00 MARIEHAMN
info@nocturne.ax
www.nocturne.ax*

Omtanke. Omsorg. 24 timmar. +358 18 192 07

SFP RKP

Rösta i EU-valet 26.05.2019
det gäller din värld och din framtid

“Som spannmålsombudsman på MTK arbetar jag dagligen med politisk intressebevakning. Jag har bland annat en 10 år lång erfarenhet av lobbyarbete i Bryssel.”

263

Max Schulman

Rösta en Jordbrukare till
EU-parlamentet!

257

ANNA JUNGNER-NORDGREN
ETT STARKT NORDEN I ETT STARKT EUROPA

EU är den viktigaste politiska gemenskapen för de nordiska länderna. Vi måste ta en mer framträdande roll i Europa för att främja dialog och framåtanda.

Anna Jungner-Nordgren
Ordförande för Svenska Kvinnoförbundet
Kommunikationsrådgivare, Nordiska ministerrådet

SFP RKP

KM Roofing
050-5721214 050-5689549

Plåtslageri • Maskinfärdiga plåttak
Fönsterplåt/Plåtister
Taksäkerhetsprodukter
Inplåtning av skorstenar
Skräddarydda lösningar enligt kundens behov

Lagervägen 9 A7, 65610 Korsholm • Kenneth: 050 572 1214 / Mikael: 050 568 9549 • www.kmroofing.fi

RESOR • **Friman**
RESOR • MATKAT • TRAVEL

17-19.5 Sveriges Västskust
26-30.6 Fantastiska S:t Petersburg - metropolen runt hörnet
12-14.7 Skärgårdsresa till Utö och Jurmo
14-21.9 Jubileumsresa till Leros
16-21.9 Skottland
24.9-1.10 Höstresa till Mallorca
27-29.9 Häxorna i Eastwick på Cirkus i Sthlm
8-19.10 Antikens kulturskatter i Athen och det genuina Grekland på Leros
5-8.12 Julmarknadsresa till Gdansk

frimanresor.fi
Sandövägen 23, 10900 Hangö

Tel Hangö 019 - 248 1004
Tel Ekenäs 019 - 248 1090
info@frimanresor.fi

MER UT AV EU

RÖSTA I EU-VALET
Förhandsröstning 15-21.5
Egentlig valdag sö 26.5.2019

EU bör utvecklas som en gemenskap av självständiga medlemsstater, inte som en federation.
Vår uppgift är att försvara finländskt arbete och välbefinnande och ingripa i missförhållanden inom unionen.
Säkerheten inom EU-området bör förstärkas och det europeiska värdearvet försvaras.

67 **SARI ESSAYAH**
Riksdagsledamot,
ekon. mag.

80 **MARTIN STENBERG**
Överlärare,
filosofie doktor

82 **PETER ÖSTMAN**
Riksdagsledamot

Kristdemokraterna
VÄRDEFULL POLITIK FÖR DIG.
www.kd.fi/eu

Filip Hamro-Drotz
gedigen EU-erfarenhet

255

Jag vill verka för att kommande generationer skall få leva i ett enigt, tryggt och välmående Europa
Vässa EU:s klor för att bekämpa korruption, brottslighet, missbruk och slöseri

SFP RKP

Fina gåvor till examen!

Marthas kokbok har nu en ny läcker utformning med turkosblått omslag. Innehållet är samma gamla goda: bondomelett, skepparströmming, struvor ... Här hittar du ett stort antal recept på lättlagad husmanskost!
Inb. 32,00

Torgny Wirén Djupare under ytan

Andaktsbok
för unga.
Verbum,
inb. 26,50

Martin Lönnebo Gör mig till din

En introduktion
till Frälsarkransen.
Radband ingår.
Verbum,
inb. 23,50

tfn 040 831 5897 • info@fontanamedia.fi
www.fontanamedia.fi

Fontana Media

**Den finlandssvenska
rösten i EU behövs!**

CATHARINA VON SCHOULTZ

Ekonom och pedagog med lång
erfarenhet av internationellt arbete

Jag vill se ett
medmänskligt
inkluderande EU
som bygger
på samarbete
och respekt
för varandra.

262

SFP RKP

euval.sfp.fi

Annonser betald av Stödföreningen för Catharina von Schoultz

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Önskans hyra en etta i helsingfors med omnejd från 1.6 eller 1.7 röker ej har inga husdjur har ett fast jobb
Tel:0456730862

Finl.sv. snickare som återvänder hem fr. uppdr. i Norge söker möbl. rum el. del av lgh. i Esbo/Kyrk-slättområdet. Lugn+ skötsam. Sunda livsvanor. Tel: +47 47660536, email: heinrichchristian@hotmail.com

Skötsam och rökfri studerande söker etta i Helsingfors fr.o.m. 1.8 eller 1.9 /Rickard, 0443588658

Skötsam 19-årig pojke, deltidsföretagare och blivande Aalto-studerande, vill hyra bostad (1-2 rum+kök) mellan Helsingfors och Aalto fr. o. m. augusti. 0458911847 / lucas@luxaslabs.com

Söker en tvåa i Berghäll eller närområden fr.o.m. 1.7. Hyra max. 950€/mån. Tel. 0409327155

Skötsam och trevlig barnfamilj önskar hyra boende i Borgå fr.o.m. 1.8.19. 0406866005/Ellinor

Heltidsjobbade par söker tvåa eller trea i Helsingfors nära centrum/Berghäll området. Med oss skulle även flytta en 7 år gammal rumsren hund. Önskemål gällande hyra skulle vara högst 950 euro. Tel: 045 355 43 41

Ett par söker en tvåa i Munksnäs/Mejlans. Tel: 0445931103

31-årig ingenjör i arbetslivet söker en etta/tvåa i Helsingfors centrum, Berghäll o.d. Hyra max. 850€. Minst 29m2. Är rökfri och äger inte husdjur. Tel: 040-7683147/Alexander E-post: aleostrow@gmail.com

Fin etta 26 kvm på Smedsgatan i Åbo. Hyra 540€. Tel: 050 3201266

Nybliven diplomingenjör med fast anställning söker rymlig etta. eller motsvarande, i centrala Helsingfors fr.o.m. 1.8. Skötsam, rökfri och tyvärr även djurfri. 0442684940 / Hannes

Lägenhet i Helsingfors, etta eller tvåa. Skötsam, rökfri och djurfri flicka. Letar efter ett långtidskontrakt. Tel: 04573431880

UTHYRES

2 RoK, 55 kvm, Tavastg. 4, Åbo, ett stenkast fr ÅA och TY, mycket bra läge. 750 €/mån exkl vatten o el. Tel 050-5767513

Fin etta 26 kvm på Smedsgatan i Åbo. Hyra 540€. Tel: 050 3201266

Stiftelsen Lillegården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 0505903780 tis-to 9-12.

KÖPES

Köpes 70-85m2, 3-4r+k+balkong från Drumsö (00200). Ring Petter, tel. 040 5614569.

ÖVRIGT

70-årig mommi och famo i Esbo och fin och hjärtlig hund söker en kristlig vän. Tel. 045 6244 757.

Din marknadsannons lämnar du enklast in via vårt webbverktyg som finns på www.kyrkpressen.fi. Priset är 4,50€ per rad.

LEDIGA TJÄNSTER

Vanda svenska församling söker en KAPLAN

Kom med i vårt progressiva och idérika arbetslag i den enda svenskspråkiga församlingen i Vanda!

Som kaplan bildar du ett team med ungdomsarbetsledaren och arbetar i huvudsak bland **ungdomar, konfirmander samt i skolor**. Förutom de uppgifter som i allmänhet är förknäpade med en kaplanstjänst så är språkkravet fullständigt behärskande av svenska och nöjaktig förmåga att använda finska i tal och skrift.

Vi förväntar att du skall ha särskild förmåga att leda verksamhet bland ungdomar och konfirmander, att du kan handleda och undervisa dem, samt har förmågan att skapa, uppehålla och utveckla kontakten till de svenska skolans **rektorer, personal och elever i Vanda**. Är du kunnig i att planera och genomföra kurser för ungdomar räknas det som en merit. Kravgruppen för tjänsten är 602. Läkarintyg bifogas ansökan. Den som valts till tjänsten skall uppvisa i straffregisterlagens 6 § avsett straffregisterutdrag.

Tjänsten söks hos Domkapitlet i Borgå stift **senast 7.6.2019 kl. 15.00**. Närmare information om tjänsten ger kyrkoherde Martin Fagerudd tfn 050-466 1183.

Vanda svenska församling söker en UNGDOMSARBETSLEDARE

Kom med i vårt progressiva och idérika arbetslag i den enda svenskspråkiga församlingen i Vanda.

Som ungdomsarbetsledare bildar du med den nya kaplaren ett team som arbetar bland **ungdomar, konfirmander samt i skolor**. Förutom att tjänsten som ungdomsarbetsledare kräver examen som biskopsrådet godkänt, så kräver tjänsten goda muntliga och skriftliga kunskaper i svenska samt nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i finska. Kravgruppen för tjänsten är 502. Den som valts till tjänsten skall uppvisa i straffregisterlagens 6 § avsett straffregisterutdrag.

Ansökan jämte bilagor riktar till Församlingsrådet, Vanda svenska församling via den elektroniska rekryteringsserVICEN evl.fi/rekrytering senast **24.5.2019 kl. 15.00**.

En noggrannare beskrivning av uppgifterna (instruktion) finns att läsa på vandasvenskafor-samling.fi och evl.fi/rekrytering. Kyrkoherde Martin Fagerudd ger information om tjänsten tfn 050-466 1183.

Västabolands svenska församling söker en TEAMLEDARE FÖR BARN- OCH FAMILJEVERKSAMHETEN

Vill du jobba med kyrkans barn- och familjearbete i världens vackraste skärgård? Är du social och flexibel och har god organisations- och informationsförmåga? Är du musikalisk och har erfarenhet av barnandakter och god bibelkunskap? Då är du rätt person att leda församlingens barn- och familjeverksamhet i Pargas.

Vi lediganslår arbete som teamledare för barn- och familje-verksamheten i Pargas församlingsdistrikt, arbete på heltid i arbetsavtalsförhållande, provotid 6 månader. Tillträde i början av augusti 2019 eller enligt överenskommelse. Lön utbetalas enligt kravgrupp 403.

Mer information på www.vastabolandsforsamling.fi eller av kyrkoherden harry.s.backstrom@evl.fi tfn 040 312 4411

Ansökningar senast den 31.5.2019 kl. 16.00 till Församlingsrådet i Västabolands svenska församling, Kyrkoesplanaden 3, 21600 Pargas.

FRÅN DOMKAPITLET

Inom utsatt ansökningstid har följande ansökningar till ledig-anslagna tjänster lämnats in: Kyrkoherdetjänsten i **Solfs församling: Mats Björklund**, kyrkoherde i Petalax och Bergö församlingar. Kyrkoherdetjänsten i **Saltviks församling: Inga** ansökningar. Kyrkoherdetjänsten i **Hammarlands församling: Inga** ansökningar. Kaplanstjänst i **Jakobstads svenska församling: Jan-Gustav Björk**, församlingspastor i Esse församling och Jakobstads svenska församling, **Johanna Björkholm-Kallio**, pastor, **Åsa Turpeinen**, församlingspastor i Jakobstads svenska församling. Domkapitlet granskar de sökandes behörighet vid sammanträdet 14.5.2019

FINLANDS STÖRSTA FÖNSTER- & DÖRRLAGER

BILLIGASTE!

LEVERANS GENAST!

NORDIC sale

Granvägen 1, 68555 Bosund
T. 721 0111, sale@nordicsale.fi
www.nordicsale.fi

LEDIG TJÄNST

KYRKAN I ESBO
Esbo kyrkliga samfällighet

EN TJÄNST SOM SAKKUNNIG INOM FOSTRAN

Esbo kyrkliga samfällighet söker en sakkunnig inom fostran. Ansökningstiden löper ut 26.5.2019.

Ansökningsannonsen finns i sin helhet på adressen www.espoonseurakunnat.fi/tyopaikat

Barman Anders FMA

- * Diamantborrning och sågning
- * All byggnadssanering

040 728 7339

Rosenlundsvägen 83, 10710 Snappertuna

Ny aktuell bok om bön!

För enskild läsning, bönegrupp och som kursbok.

"Den bästa boken om Fader vår jag läst." Teol.dr Agne Nordlander

"Boken är en guldgruva."
Bibellärare Håkan Sunnliiden.

"Boken inspirerar till kontinuerlig och målmedveten bön".
Tel.dr Carl-Erik Sahlberg

webshop vibosa.fi, tel 0504689678

Tack!

Illa till mods känner jag mig när det gäller proceduren kring May Wikströms sorti från Kyrkpressen – en tidning som vi alla alldeles nyss fick hem en gång i veckan, följt med och läst i många år med May som chefredaktör – och så är hon plötsligt borta. Inget tacktal. Ingen välgångshälsning. Inget adjö. Kyrkpressen är en viktig tidning, för det finlandssvenska folket går sparsamt i kyrkan och då är tidningen ett språkrör, en

förmedlare av vår kyrka till församlingen. Vilken bild ger det av kyrkans sätt att behandla människor när sättet kring Mays avgång är så otydlig och flummig?

Jag får känslan av att en eller fler inte mår bra på redaktionen och otydligheten ger mersmak åt fantasin. Jag tycker man borde ha varit tydlig och bättre delgett läsarna vad som är på gång. Redaktionschefen färgar tidningen med sina ledare och kolum-

ner och val av artiklar. Vi har länge fått höra Mays röst och alltid håller man kanske inte med, men ett bra jobb har hon gjort för oss läsare, tillsammans med de övriga skribenterna. Hon förtjänar bättre. Jag vill tacka May för alla år hon tjänat som redaktör och chefredaktör på Kp. Jag önskar dig en välsignad fortsättning och Guds rika välsignelse.

CATHERINE GRANLUND

Grankulla

Kom igen Kyrkpressen

Lätt förvirrad läser man Nicklas Storbjörks artikel (2.5) om May Wikströms avsked som chefredaktör. Styrelseordförande Hans Boije säger sig varken vilja eller kunna gå in på detaljer i det som skett, vilket reportern tillåter honom. May Wikström intervjuas inte heller. Personal hörs inte. Tidningens linje förbigås. Vad är nu detta för journalistik?

När det gäller politik och församlingliv betonas ofta öppenhet och genomskinlighet. Journalisterna igen antas försöka få fram något väsentligt i sina intervjuer även om det inte faller de intervjuade på läppen. Nu får vi läsare veta att det "tyvärr inte fanns förutsättningar för May Wikström att leda företaget". Vilka förutsättningar? Hennes texter har varit utmärkt, så man blir ju nyfiken på vad som brister.

Jag är alltid mycket skeptisk till makthavares till intet förpliktigande fraseologi: finns inte förutsättningar, stå inför utmaningar, eko-

nomiska läget, kreativitet, hårt arbete etc. etc. Som läsare är jag intresserad av fräscha och kritiska artiklar. Om tidningen har problem är jag intresserad av vad som är så svårt. Jag behöver inte vara lojal mot någon part i synnerhet när jag inte vet vad som pågår.

LEIF HÖCKERSTEDT

Ekenäs

SVAR: "Vad är nu detta för journalistik?" frågar Leif Höckerstedt med anledning av artikeln om May Wikströms avgång. Det är en relevant fråga som vi på redaktionen också ställde oss själva i arbetet med nämnda artikel. Den journalistiska utmaningen var grannlaga: att som en liten redaktion försöka rapportera om en process som vi själva stått så nära. Att Fontana Media/Kyrkpressen är vår egen arbetsplats och arbetsgivare gjorde ekvationen ännu svårare och när det dessutom handlar om personal-

frågor som faller under sekretess ställdes vi i ett, som vi upplevde, omöjligt journalistiskt läge. Mot denna bakgrund hade alternativet kanske varit att bara synliggöra nyheten i ett pressmeddelande eller i en kort notis, men också det hade sannolikt uppfattats som märkligt och kritiserats. Nu försökte vi välja det minst dåliga av de alternativ som stod till buds.

Vi förstår att intresset för det här ärendet är stort och att transparens efterlyses, men ingen part i denna process gynnas av en sådan ofentlighet. De senaste veckorna har varit slitsamma och tunga för alla parter och från redaktionens sida ber vi nu om arbetsro.

Kyrkpressen är ett viktigt verktyg för församlingarna i Borgå stift och vårt fokus bör ligga på att göra en så bra tidning som möjligt.

NICKLAS STORBJÖRK, JOHAN SANDBERG, SOFIA TORVALDS, ULRIKA HANSSON, ERIKA RÖNNGÅRD, MALIN AHO, EMELIE WIKBLAD

Lev livet efter läran

Den fjärde april publicerades en artikel i Kyrkpressen om Mia Bäck, skriven av Sofia Torvalds. Texten berättar bland annat om Bäcksupplevelsesomkyrkoherde, gift med en kvinna. Bäck anser att det är viktigt att det inom kyrkan finns människor som säger att det är okej att vara gay. Jag själv anser det viktigt att människor inom kyrkan vill hålla sig till Guds ord.

Redan en grundläggande kunskap om kristendomen berättar för oss att människor är syndiga. När man som kristen behandlar svåra ämnen är det viktigt att söka svaren i Guds ord i stället för att fokusera på egna känslor eller åsikter. Begränsningarna och förmaningarna i Bibeln finns där för att skydda människan, inte för att trycka ner någon.

Som i dylika artiklar tas frågan upp ur ett mänskligt och känslomässigt perspektiv, utan att en gång nämna vad Bi-

beln säger om saken. Den kristna kyrkan är ändå byggd på Bibeln som högsta auktoritet. Ofta vill vi själva bestämma hur saker är, enligt vad som känns bäst för oss. Men i kyrkan borde livet levas efter läran, inte läran läsas efter livet. "Är det nu människor jag försöker få på min sida – eller Gud? Eller försöker jag ställa in mig hos människor? Om jag fortfarande ville vara människor till lags, skulle jag inte vara Kristi tjänare." (Gal. 1:10).

Mia Bäck tror inte att det finns något snällt sätt att säga åt en femtonåring "du är fel". Hela tanken här är fel. Det är viktigt att skilja på sak och person. Gud älskar människan, men hatar synden. Det snällaste man kan göra för en människa är att berätta sanningen för henne. Det viktigaste femtonåringen behöver höra är att Gud vill frälsa dig, eftersom Han älskar dig.

RUTH VIRTANEN, Kronoby

**Hjälp en kompis
– skänk en ryggsäck!**

Lämna in ryggsäcken eller ge en penninggåva senast 26.8.2019

Hoppets stjärna

www.storhopp.fi info@storhopp.fi
Hoppets vilja är Tegelbravägen 7 A 04200 Hämeenlinna 06-225 3698

**Vi bygger
41 bostäder för seniorer**

För närmare information, vänligen kontakta Hugo och Maria Winbergs stiftelse, **Annika von Schantz**, verksamhetsledare tel 040 537 0376 eller **Pia Hannuksela**, enhetsansvarig tel 050 346 1207

www.winbergs.fi

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktionschef
(ansvarig redaktör)
Nicklas Storbjörk
tfn 040 831 6545

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Emelie Wikblad
tfn 040 831 6836

Redaktör
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Redaktör
Erika Rönngård
tfn 040 831 6902

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Utgivare:
Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH
Paradbild: Privat foto
Tryck: Botnia Print, Karleby

ANNONS

Annonsoffo hittar du på:
www.kyrkpressen.fi
Annonssdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.
Annonnsförsäljning:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Ludvig Andersson, tfn 044 050 3020,
Jonny Åstrand, tfn (06) 347 0608, eller 0500 924 528

PRENUMERATIONER

Därför får du Kyrkpressen
Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Adressuppgifterna används enbart för att skicka ut tidningen. Hanteringen av registret sker i enlighet med den europeiska dataskyddsförordningen (GDPR).
Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlems-hushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP.
Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen.
Prenumerationspriser:
Finland & Norden 60 € Utlandet 84 €
ISSN 0356-1275

Patrica Strömbäck är nybliven präst och vikarierar som församlingspastor i Vasa svenska församling.

En sån här skiva till och jag får byta stift, sa biskopen efter kräftstämman.

TRIVS I NY ROLL

En diakon antas vara snäll, en präst antas vara kritisk, märkte Patrica Strömbäck när hon mötte människor i sitt nya yrke.

– Men att vara präst är roligare än jag trodde!

TEXT OCH FOTO: JOHANNA GRANLUND

Patrica Strömbäck blev prästvigd hösten 2018. Idag känner hon sig glad och lite förvånad över sitt nya yrke.

– Beslutet växte fram långsamt och ännu i slutskedet av studierna var det öppet om jag faktiskt skulle bli präst eller inte, minns hon.

Att hon överhuvudtaget ville studera teologi handlade om en längtan efter fördjupning i olika teologiska frågor som hon ställts inför i sitt tidigare arbete som diakon.

Den största överraskningen efter prästvigningen? Att det var ännu roligare att vara präst än hon trodde! Hon uppskattar omväxlingen, att få ge utlopp för sin önskan om att kunna göra skillnad i människors liv, men också att få sätta sig vid skrivbordet för att planera och fundera.

Har formats av tidigare yrken

Patrica Strömbäck har tidigare jobbat som ergoterapeut under många år, men

också som diakon i Malax och Närpes församlingar.

– Speciellt som ergoterapeut fick jag träffa många människor med funktionsvariationer. Det har stämt mig till ödmjukhet inför livet. Jag tror att mitt spektrum för vad som är normalt har blivit bredare än många andras. Ibland kan jag till och med tycka att det som inte anses normalt är mycket trevligare än det normala, säger hon med ett skratt.

I sina tidigare yrken har hon sett att livskvalitet inte nödvändigtvis förutsätter att man har allting ordnat eller att man har svar på alla frågor.

– I stället tror jag att livskvalitet handlar om någon slags inneboende glädje eller tillit, en tro på att livet bär, att det fixar sig. Där ryms både sjukdom och förluster utan att hoppet försvinner någonstans.

Ibland reflekterar Patrica Strömbäck över någonting person en gång så till hen-

ne om drivkraften för den som arbetar med olika former av omsorg:

– Är det barnet som behöver min famn, eller är det jag som behöver barnet i min famn? Den frågan har jag tagit med mig. Man behöver rannsaka sig själv och sina motiv. Om man vill göra skillnad för att själv känna sig behövd tror jag att man snabbt gör ett sämre jobb och kanske knyter de man jobbar med till sig på ett osunt sätt.

I förrättningarna kommer livet nära

Patricas Strömbäcks personliga tro har alltid utgjort trygghet för henne. Som präst kan hon ändå känna att den egna tron blir ännu viktigare att förhålla sig till än tidigare.

– Bibeln är en stor bok och många texter är ärligt talat svåra. Jag vill klara av att ta med också de svårare delarna

då jag predikar.

Hon erkänner att hon överlag ställer ganska höga krav på sig själv och att just den egenskapen ger henne de största utmaningarna i rollen som präst.

– Jag upplever att sådana situationer där jag inte vet vad som förväntas av mig eller där jag känner att jag kan komma att trampa någon på tårna utan att veta om det är allra svårast, säger hon.

Patrica Strömbäck har märkt att folk närmar sig henne på ett annat sätt nu då hon är präst.

– Då man är diakon ses man som snäll, varken mer eller mindre. Människor verkar ofta utgå från att en präst har mera synpunkter på hur de lever. Då får man svårare frågor och ett lite annat bemötande.

Hon konstaterar att prästens vardag innehåller färre personliga människomöten än diakonens.

– Som präst är det i första hand i förrättningarna som du kommer människorna nära. Jag tycker mycket om de stunderna. Ofta känns det som att det är där livet är mest äkta. Jag gläds med brudpar och nyblivna föräldrar, samtidigt som jag vet att det inte alltid är enkelt att bli förälder och jag vill göra jordfästningarna så bra som möjligt för att ge de anhöriga ett fint avslut.

Patrica Strömbäck

Uppvuxen i Helsingfors och Esbo.
Bosatt i Närpes sedan drygt trettio år tillbaka, pendlar till Vasa.
Gift med David Strömbäck, har tre vuxna barn.
Jobbar som vikarierande församlingspastor i Vasa svenska församling.
Gillar att rita och måla, läsa och motionera.